

ATELIER DIDACTIC

Publicație periodică a Casei Corpului Didactic a Municipiului București

EDIȚIE NOUĂ
ON-LINE

ISSN 2501-1901
ISSN-L 1583-6584

NR. 9/ iulie 2018

Din 1999

Celebrând trecutul, investim în viitor

În perioada 28 mai-15 iunie 2018, Casa Corpului Didactic București a derulat proiectul *Celebrând trecutul, investim în viitor*, în cadrul Parteneriatului civic pentru educație – CIVITAS.

Scopul proiectului a fost abilitarea cadrelor didactice pentru cultivarea la elevi a spiritului civic în vederea asumării valorilor și responsabilităților asociate dreptului la identitate. Pentru atingerea scopului, au fost urmărite următoarele obiective:

- dezvoltarea abilităților personalului din învățământ pentru cultivarea la elevi a respectului pentru dreptul la identitate, dovedit prin acțiuni civice;
- dezvoltarea abilităților de reflectare critică, creativă și participarea constructivă în activitățile comunității;
- înțelegerea implicațiilor evenimentelor istorice în construirea unei societăți durabile;

- dezvoltare personală pentru creșterea stimei de sine și conturarea unei imagini de sine realiste;
- dezvoltarea abilităților de lucru în echipă pentru valorizarea bunelor practici din activitatea didactică;
- identificarea valorilor și a principiilor eticii profesionale.

(continuare la pagina 49)

DIN SUMAR:

1.	Educație. Învățământ	— pag. 3 — 19
2.	Strategii de gestionare a violenței în școală	— pag. 20 — 26
3.	Tehnologii digitale	— pag. 27 — 33
4.	Limbă și comunicare	— pag. 34 — 39
5.	Învățământ preșcolar	— pag. 40 — 48
6.	Celebrând trecutul, investim în viitor. Proiect CCD—CVITAS	— pag. 49 (continuare din pag. 1)

Educație. Învățământ

Vizite de studiu în Europa pentru factorii de decizie din școlile gimnaziale ale sectorului 1

Experiențe europene pentru portofoliul profesional

Proiectul a fost conceput de CCD București, în colaborare cu inspectorul școlar pentru dezvoltare instituțională Sector 1, în scopul consolidării capacității de management în școlile sectorului, prin schimb de bune practici cu instituții de învățământ din Europa, având susținerea financiară a Primăriei Sectorului 1 prin AUIPUSP S1.

Grupul țintă este reprezentat de directori/ directori adjuncți/ membri CA, responsabili de structură din 28 de școli și are ca tematici: incluziunea socială, management educațional, complementaritatea formal/nonformal în educație și cetățenia democratică, având ca perioadă de derulare anul 2018

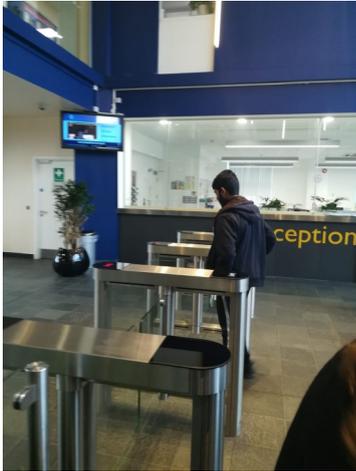
Primele activități s-au desfășurat în luna iunie, în instituții de învățământ din Londra:

- **East London University:** întâlnire cu experți din cadrul universității, coordonați de **Dr. Gosia Kwiatkowska, membru al echipei de proiect So-IL: Incluziunea socială a educabililor/ EACEA-05-2016/ ERASMUS KA3**, în care CCD București este partener. În cadrul acestei întâlniri de lucru au fost evidențiate demersurile realizate în domeniul integrării elevilor cu CES în școlile de masă din Anglia, începând cu 2015 când, cadrul legal a prevăzut monitorizarea și susținerea lor până la vâr-

sta de 25 de ani, prin pregătirea unui corp de specialiști și a unor metode de lucru specifice. Au fost de asemenea prezentate activități de cercetare în educație și modul cum sunt inserate în timp real în cursurile de pregătire ale profesorilor și asistenților sociali. Experții prezenți la întâlnire: Janet Hoskin, Anita Devi, Carrie Emma Weston, Andrew William Colley, Graham Robertson și Rebecca Brewer au prezentat aspectele legislative, aplicații multimedia (plikers, kahoot) și resurse de suport (Advocacy multimedia). Întâlnirea a avut o înaltă ținută academică bazată tot timpul pe aspecte practice.

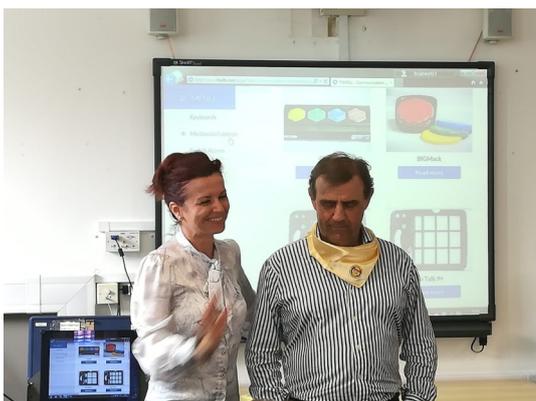

- **Morpeth School:** prezentarea campusului școlar, a culturii organizaționale, a facilităților create pentru integrarea elevilor cu CES, rolul asistentului de sprijin și creșterea autonomiei elevului cu CES. Vizita campusului a fost coordonată de 2 elevi care au răspuns tuturor întrebărilor adresate de delegația de profesori români iar întâlnirea de lucru a constat într-un schimb de idei cu **Paula**

Carlin, coordonatorul Departamentului pentru Educație Specială (Special Educational Needs Coordinator). Primul aspect care ne a atras atenția a fost sistemul electronic de acces în școală, fiecare elev având o cartelă pe care o folosește atât la debutul cursurilor cât și în timpul pauzelor (similar cu accesul la metrou), timpii fiind înregistrați pe un panou vizibil. În timpul orelor acestea sunt blocate. În cazul în care elevul figurează "dincolo de barieră" este informat părintele. Sunt de asemenea afișate și "amenziile" pentru fiecare absență, pe care le achită evident părintele. Frecvent, pe culoarele școlii erau postate info scurte legate de obligațiile elevului în scopul internalizării acestora. Activitatea a avut un caracter informal și deosebit de prietenos.

- **Professional Development Centre, Tower Hamlet:** activitate coordonată de **John Galloway, expert, formator și consultant** în problematica integrării elevilor cu CES. Prezentarea sistemului educațional britanic a fost urmată de o descriere a metodologiei utilizată în formarea cadrelor didactice, informații legate de rezultatele obținute, eșecuri, constrângeri și presiunea resimțită de toți cei implicați. "Decizia de a mă implica ... în una din cele

mai defavorizate zone, din cea mai bogată capitală, mi-a umplut viața... Orice ar însemna asta" O adevărată lecție de viață oferită de

acest specialist britanic care a purtat cu respect pe străzile Londrei, insigna tricoloră oferită de delegația noastră.

- **Town Hall:** întâlnirea de la Primărie a fost coordonată de psihologul **Barley Birney - Deputy Principal Educational Psychologist și Nikola Baker, Interim Head of Special Educational Needs** în cadrul Town Hall. S-a abordat importanța relației școală- autoritate publică locală, modul în care se alocă fondurile pentru elevul cu deficiențe (între 6000 și 10000 lire sterline pe an în funcție de gradul de deficiență), evaluarea și exercițiul decizional în punerea diagnosticului. Au fost prezentate politicile sociale aplicate în acest domeniu.
- **Ambasada României la Londra:** ultima întâlnire a avut loc la Ambasada României din Kensington High Street unde am avut ca gazde întregul corp al reprezentanților români: Domnul Cosmin Onisii, Prim Colaborator al Misiunii României la Londra, Mihaela Enache, responsabilul rețelei de școli românești, Vali Staicu, reprezentantul Massmedia, Rodica Răuș, delegatul Ministerului Muncii, reprezentanții unor școli și asociații românești. Problemele abordate au oscilat în jurul integrării elevilor români, al pericolelor existente din cauza necunoașterii legislației cum ar fi "sclavia modernă", posibilitatea realizării unui parteneriat cu CCD București în scopul diseminării acestor aspecte la București.

Participanții au avut de asemenea ocazia să viziteze principalele obiective culturale și istorice londoneze: British Museum, Palatul Buckingham, punctul "0" de la Greenwich, Catedrala St Paul și alte repere culturale, cu rezonanță direct asupra dezvoltării personale și profesionale. Descrierea elementelor de sustenabilitate au fost postate sub forma unui raport de vizită de către fiecare școală participantă, pe siteul CCD București: www.ccd-bucuresti.org.

Prof. metodist Georgeta Bolojan
CCD București

Învățământul dual, exemplu de parteneriat de succes cu operatorii economici pentru o mai bună pregătire a viitorilor angajați

Introducerea de către **Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT)** a învățământului dual, ca formă de organizare a învățământului profesional, a fost prevăzută în OUG nr. 94/2014 privind modificarea și completarea Legii educației naționale (LEN) nr. 1/2011, modificată prin OUG nr. 81/2016 și Legea nr.82/2018 de aprobare a OUG nr. 81/2018.

Reglementarea învățământului dual a avut la bază **un larg proces de consultări cu operatori economici, autorități publice, instituții de învățământ** etc. – proces care a inclus întâlniri organizate la nivel național, regional și local, precum și aplicarea de chestionare. În cadrul acestor consultări a fost supus spre dezbatere publică un documentul conceptual cu privire la **„Opțiunile de educație și formare profesională ale absolvenților de clasa a VIII-a”**, în cadrul căruia au fost propuse trei variante de contract pentru reglementarea învățământului dual, dintre care două variante bazate pe contract de muncă sau de ucenicie și o variantă bazată pe contract de practică (fără contract de muncă sau ucenicie).

<http://www.alegetidrumul.ro/noutati/info ipt/au-fost-deschise-reuniunile-regionale-de-consultare-publica->

[privind-propunerea-mencs-de-document-de-politica-publica-optiunile-de-educatie-si-formare-profesionala-a-absolventilor-de-clasa-a-viii-a\)](#)

În urma consultărilor desfășurate și prelucrării chestionarelor aplicate, a rezultat, în mod puternic predominant, **preferința operatorilor economici pentru varianta bazată pe contract de pregătire practică**. Principalele motive avute în vedere au fost în legătură cu grupul țintă vizat – absolvenții de clasa a VIII-a (care la momentul opțiunii pentru acest tip de învățământ ar avea în jur de 14-15 ani), precum și durata învățământului obligatoriu de 11 clase care se suprapune cu primii doi ani a învățământului postgimnazial (liceu sau învățământ profesional).

În consecință, în prezent, în conformitate cu art. 25 alin. (4) din LEN nr. 1/ 2011, modificat prin OUG 81/2016, apoi prin Legea nr.82/2018, învățământul dual asigură **„o rută alternativă de educație și formare profesională organizată pe „bază de parteneriat și conform unor contracte individuale de pregătire practică încheiate cu operatorii economici...”**.

Învățământul dual pentru nivelul 3 de calificare, este o formă de organizare a învățământului profesional cu următoarele caracteristici specifice:

- a)** este organizat la inițiativa operatorilor economici interesați, în calitate de potențiali angajatori și parteneri de practică;
- b)** asigură oportunități sporite de educație și formare profesională pe baza unui contract de parteneriat și a unor contracte individuale de pregătire practică, prin pregătirea practică organizată în răspunderea principală a operatorilor economici;
- c)** operatorii economici asigură pregătirea practică a elevilor, bursă la nivelul celei acordate din fonduri publice și alte cheltuieli pentru formarea de calitate a elevilor;
- d)** facilitează implicarea operatorilor economici în mecanismele decizionale la nivelul unității de învățământ partenere.

Învățământul dual îndeplinește următoarele cerințe:

- existența contractului de parteneriat încheiat între unul sau mai mulți operatori economici sau între o asociație/ un consorțiu de operatori economici, unitatea de învățământ și unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia se află unitatea școlară, contract care stabilește condițiile de colaborare, drepturile și obligațiile părților, precum și costurile asumate de parteneri;

- existența contractului individual de pregătire practică, încheiat între elev, respectiv părintele, tutorele sau susținătorul legal al elevului minor, operatorul economic și unitatea de învățământ, contract care stabilește drepturile și obligațiile părților.

În **anul școlar 2017-2018**, învățământul dual a fost organizat în **64 de școli** din sistemul de învățământ, în care au fost constituite **103 clase de dual, cu un total de**

2.568 de elevi aflați în clasa a IX-a învățământ dual, în baza contractelor de parteneriat, încheiate cu **227 operatori economici**.

Pentru **anul școlar 2018-2019**, sunt prevăzute în planul de școlarizare la clasa a IX-a învățământ profesional dual un număr de 203 noi clase, în 121 de școli, cu un total de **5.603 locuri** pentru care au fost încheiate contracte de parteneriat cu **452 operatori economici**.

Astfel, comparativ cu anul școlar curent, **pentru anul școlar 2018-2019 este planificată aproape o dublare a numărului de școli care oferă învățământ dual și a numărului de locuri oferite în această formă de învățământ**. Se are în vedere creșterea în continuare a numărului de școli și a numărului de locuri în învățământul dual. Menționăm că, în prezent, învățământul dual se află în primul an de implementare, pentru nivelul 3 de calificare (învățământ profesional), iar începând din anul școlar 2019-2020 învățământul dual se va organiza și pentru calificări profesionale de nivel 4 și 5 conform Cadrului Național al Calificărilor.

(http://www.alegetidrumul.ro/noutati/info_ipt/oferta-educationala-pentru-anul-scolar-2018-2019-invatomant-profesional-si-invatomant-dual)

**Felicia Săndulescu, Director Adjunct CNDIPT
Iuliana Stana, Prof. CCD București**

Rolul educației în formarea etică și civică a personalității elevului

Civismul înseamnă formarea conștiinței a deprinderilor de comportare civilizată. Idealul moral reprezintă un aspect al acțiunilor morale și reflectă scopul dorit. Idealul civic nu este separat de idealul educației în general, de formarea personalității. **Deci, idealul – civic nu este numai o problemă a eticii, ci a pedagogiei, ca știință a educației.** Afirmarea personalității morale începe odată cu transformarea de sine însăși, când individul transformă propria individualitate naturală conform unor valori ideale, pe care i le dictează propria lui conștiință.

Morală fără conștiință nu există, iar conștiința este un proces complex, la care se ajunge parcurgând etape precum:

- **formarea reprezentărilor morale;**
- **însușirea noțiunilor morale;**
- **structurarea judecăților morale.**

Orele de comunicare, crearea de monologuri, dialoguri, de texte funcționale (scrisori, cereri, telegrame, invitații etc), trebuie valorificate din plin de profesor, pentru atingerea unui dublu scop: însușirea materiei, dar și formarea sufletului, a conștiinței, a calităților umane, a conștiinței morale prin:

- însușirea formelor de adresare civilizată, a acelor cuvinte magice, capabile să meargă la sufletul interlocutorului;
- folosirea unui vocabular ales, epurat de cuvinte parazite de elemente de argon și jargon, de termeni triviali, obsceni.
- cinstirea personalităților neamului, a țării prin creații originale ale elevilor, sub îndrumarea profesorului, prin articole pentru revista școlii, prin comunicări științifice și referate sunt alte forme, prin care

procesul de limbă română poate contribui la formarea moralității și civismului.

Rolul educației în realizarea moralității

Educația este un proces complex, ce poate primi diferite definiții, în sens larg sau restrâns. În acest context, educația se definește ca factori al trecerii de la morală la moralitate, deoarece funcțiile ei de bază se relevă prin satisfacerea nevoilor de formare a omului ca subiect moral, adică, prin convertirea moralei în moralitate. Se știe că educația ar trebui să se realizeze prin conlucrarea tuturor factorilor educativi: familie, școală, societate, grupuri, asociații, O.N.G. – uri, mass-media ș.a.

Formarea moralității presupune integrarea educației în viață și în activitatea cotidiană. Educația trebuie să cultive și să exercite trăsăturile bunului cetățean, ale mândriei și demnității naționale, ale patriotismului, ale omeniei, onestității, ospitalității tradiționale, dragostea pentru cultura și limba maternă, pentru eroii neamului, pentru simbolurile românismului: imn, steag, stemă, conducători.

În moralitatea românească, se află virtuți morale precum: respingerea răzbunării, a răspunderii cu rău la rău, răsplătirea răului cu bine, ceea ce nu exclude însă sancționarea legitimă și morală a răului; ospitalitate, răbdare (ajungerea la bine prin cunoașterea răului), acceptarea la nevoie a răului necesar, iertarea, toleranța, concilierea, respingerea atitudinii pătimășe, sinceritatea, prietenia etc.

Totodată, formarea moralității românești se condiționează cu respectul celorlalte popoare și națiuni, cu stima pentru valorile universale, cu deschiderea spre colaborare, prin multiplele ei forme.

Factorii care conduc la fapte imorale, ce contravin eticii în școala contemporană și în societatea românească actuală

Perioada de după 1989, a adus numeroase și importante modificări în statutul social al românilor și în relațiile interpersonale.

Părinții sunt mai ocupați ca oricând, având adeseori mai multe servicii, uneori plecând din țară în căutare de lucru și lăsând copiii în seama unor rude îndepărtate.

Din aceste cauze, ei lasă grija educației propriilor copii pe seama școlii în totalitate și chiar ajung să ignore rolul școlii deoarece au constatat că aceasta nu mai reprezintă o garanție pentru reușita în viață.

Lipsa de supraveghere a copiilor, răcirea relațiilor familiale, dezmembrarea multor familii, abandonarea copiilor în fața televizorului sau calculatorului, uneori împreună cu un grup de prieteni necunoscuți și oferirea de către părinți a banilor și a cadourilor pentru compensarea dragoste sunt printre cei mai importanți factori ai delincvenței juvenile.

Mirajul banilor mulți și câștigați ușor, a luxului, a vestimentației scumpe și extravagante în locul uniformei, al alcoolului, fumatului și drogurilor, conduce în ultima

vreme pe drumuri greșite pe tot mai mulți tineri, începând de la vârste fragede.

Nerespectarea Regulamentului Școlar, a Regulamentelor de ordine interioară, atât de către educatori, cât și de elevi, unele vicii de organizare și supraveghere la nivelul unităților de învățământ au condus în ultima vreme la situații nedorite, care contravin eticii și care au adus o pată pe prestigiul școlii românești.

Trebuie spus că, pe lângă faptul subiectiv de mai sus, probleme în educația morală apar și datorită duplicității ce a subminat moralitatea românească, în două sensuri, strâns legate între ele:

- ⇒ existența unei duble morale (una oficială și alta intimă, personală);
- ⇒ existența eternului conflict dintre interior și exterior, dintre bine și rău.

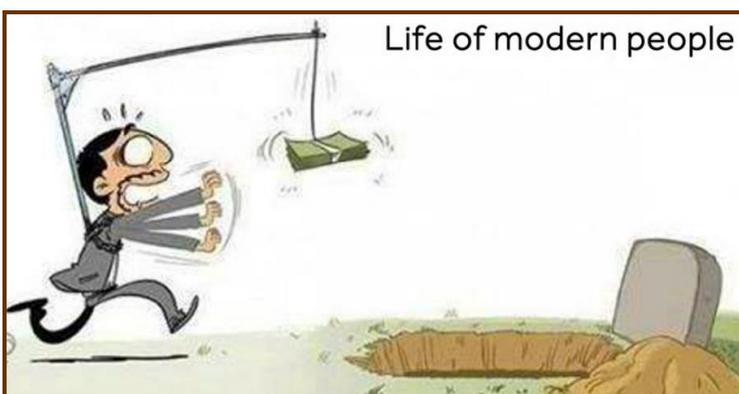
Înainte de 1989, în România răspunderea pentru proliferarea duplicității revenea în principal regimului; în prezent, când individul dispune de libertate și drepturi nelimitate, vina duplicității îi aparține în special lui.

De aceea educația trebuie să vizeze prin conținutul ei eradicarea răului moral, inclusiv al aceluia al duplicității.

Copiii/adolescenții care se formează într-o atmosferă morală infectată, acasă sau în societate, care asistă la fenomene imorale, care nu au modele adevărate, sunt cucerți de imoralitate, de nonvaloare, de kitsch.

A lăsa educația morală și educația în general pe seama școlii nu este suficient, căci educația este un proces complex și îndelungat, iar subiectul nu stă numai la școală. Mai mult, popularizarea nefavorabilă a procesului de învățământ, a problemelor materiale cu care se confruntă multe cadre didactice conduc la pierderea autorității în fața elevilor de către mulți educatori.

Goana după avere, după traiul ușor, mirajul străinătății, a banului obținut ușor conduc la alterarea fondului moral al multor tineri care consideră că tupeul, minciuna și procedeele ilegale sunt mai bune pentru obținerea satisfacțiilor.

Educația morală. Educarea civismului. Idealul moral – civic al personalității.

Educația numită morală reflectă faptul că este o activitate pozitivă, benefică omului și umanității. Ștefan Bârsănescu consideră că educația morală este activitate prin care educatorul îndrumă comportarea copilului spre respectare regulilor învățaturii morale, ca educație în vederea binelui și chiar ca educație a sufletului. De aceea, în ultimii ani de școală la noi s-a înlocuit termenul de „educație civică” cu cel de „educarea civismului” și apoi de „cultură civică”.

Educarea civismului echivalează cu formarea cetățeanului, cu stabilirea unei legături între om și ordinea statală, între om și ordinea civică și juridică.

Ea este complexă, căci nu trebuie să rămână la stadiul de instrucție civică (teorie), ci trebuie să ajungă la actul moral, etc.

Formarea moralității și civismului prin orele de limba și comunicare

Exteriorizarea conștiinței morale se numește conduită morală și ea este vizibilă în societate, ea este apreciată sau criticată. Cuvântul, comunicarea orală și în scris, textul literar/nonliterar reprezintă baza educației în învățământul românesc, oferind pârgurile necesare cu multiple valențe educative.

Paleta largă a ariei curriculare „Limbă și Comunicare”, prin numărul mare de ore alocate disciplinelor, prin aprofundare sau cursuri opționale ca și prin cele trei comportamente stabilite de noul curriculum (limbă – literatură – comunicare), oferă:

- **personaje morale** (modele de mame, de părinți, de prieteni, de dascăli, preoți, de eroi, de solidaritate umană și de armonie între lumea umană și cea a viețuitoarelor cu care împărțim planeta);
- **patriotism**, ca formă supremă a conduitei și conștiinței morale;

- **texte – document cu conținut istoric** menite să formeze demnitatea și mândria de a fi român: imnuri, ode, confesiuni, mărturii;
- **valoare umană, de caractere, de profiluri umane morale cu concepții sănătoase despre lume și viață**, în care se prețuiesc țara, poporul, strămoșii, eroii, frumusețile naturale, obiceiurile și tradițiile.

Concluzii

În concluzie, putem spune că moralitatea reprezintă parte integrantă a educației că omul moral este în fond, idealul educației în toate timpurile și, mai ales, în epoca actuală.

De aceea, școala trebuie să acorde importanță crescândă acestui aspect, să-și adapteze conținut, formele și metodele pentru a contribui la educarea moral – civică, alături de ceilalți factori educativi.

Bibliografie

1. *Dicționarul Explicativ al Limbii Române*, Ed. Academia, 1966, București
2. b. Univ. Al. I. Cuza – Iași, *Psihopedagogie* pentru examenul de definitivat și gradul didactic II, Ed. Spiru Haret, Iași 1995
3. c. Ey, Henry, *Conștiința*, Ed. Șt. și Enciclopedia, București 1983

Prof. Ivan Violeta Nicoleta
Colegiul Tehnic de Telecomunicații
”Ghe. Airinei”

Teorii moderne în educația continuă

Legi democratice, strategii inovative

Educația este un proces ce se poate întinde pe tot parcursul vieții. Procesul educațional își găsește utilitate la orice vârstă deoarece în permanență avem ceva nou de achiziționat, indiferent că este vorba despre cunoștințe sau deprinderi noi.

Având parte de educație în domeniile noastre de interes, ne lărgim orizonturile gândirii, căpătăm noi perspective asupra lucrurilor, devenind mai maleabili și mai creativi, iar acest proces ne întărește sentimentul de siguranță interioară și ne face să fim mai încrezători în propriile forțe.

Atunci **când trecem printr-un proces educativ, intrăm în contact cu resursele noastre sau ne dezvoltăm capacități noi** iar acest lucru ne dă sentimentul de competență și de autoeficiență, scopul din ultimă instanță fiind acela de adaptare la lumea înconjurătoare, la societatea din care facem parte, urmărind o mai bună funcționare și creșterea calității vieții.

Democratizarea educației

Sistemul de învățământ asigură rezolvarea uneia dintre cele mai dificile și mai importante probleme socio-umane - **educația** și pregătirea tinerei generații, a forței de muncă, a specialiștilor. De aceea, în mod firesc, filosoful german Immanuel Kant spunea ca „**Educația este cea mai mare și mai grea problemă ce i s-a dat omului spre rezolvare**”.

Strategii de optimizare a democratizării vieții școlare

1. Implicarea elevilor în formularea declarațiilor de intenții ale școlii
2. Elaborarea politicilor școlare privind șansele egale
3. Constituirea și managementul consiliului de elevi
4. Delegarea responsabilităților
5. Consultarea elevilor în vederea elaborării regulamentului
6. Antrenarea elevilor la elaborarea Codului de conduită
7. Organizarea ședințelor de clasă
8. Organizare ședințelor elevilor
9. Încurajarea mediului școlar bazat pe încredere
10. Împlicarea comunității în organizarea activității
11. Crearea unui parteneriat eficient de rezolvare a problemelor academice
12. Întreținerea climatului școlar agreabil
13. Implicarea elevilor în luarea deciziilor

Democrația autentică în realizarea obiectivelor

a. Modalități de realizare a obiectivelor educaționale

Procesul instructiv-educativ are ca obiectiv central dezvoltarea elevilor din punct de vedere intelectual, social și personal, asigurându-li-se o bună pregătire pentru viața de adult. Instruirea elevilor în spiritul siguranței lor să manifeste toleranță, spirit de ajutor reciproc, de coeziune și bărbăție. La momentul absolvirii clasei, fiecare elev trebuie să se bucure de cele mai bune rezultate școlare pe care le-a obținut potrivit capacităților sale.

- Nucleul educației îl constituie lăcașul principal al derulării activităților de învățare il constituie **clasa, privită ca** un grup social, o comunitate școlară, al cărei scop prioritar se concentrează pe învățare. Toți cei care o formează și activează în cadrul ei, se încurajează și se sprijină reciproc, pentru a învăța eficient și a se dezvolta adecvat, beneficiind de ofertele întregului proces educațional.
- Educatorul, pe parcursul activității educative, trebuie să fie conștient că **scopul principal al clasei de elevi** îl constituie un start bun în educație, ajutându-i să li se cultive spiritul de independență, gândirea creativă și tehnici de învățare eficientă astfel încât să promoveze în următorul ciclu școlar
- Elevii înșiși trebuie să conștientizeze faptul că o învățare eficientă este posibilă doar într-un mediu stimulator, benefic, pozitiv. Numai astfel se poate crea și dezvolta o bază solidă de asimilare a cunoștințelor, de formare a deprinderilor utile acum și în viitor.

b. Teme recomandate la orele de educație pentru o societate democratică:

- "Democratul este cel ce vrea să înalțe poporul pe umerii săi, nu să se înalțe el pe umerii poporului." (Nicolae Iorga)
- A trăi într-o societate democratică înseamnă...
- Sunt convins că am dreptate...
- Normativitatea școlară — temeiul democrației.
- Cui și cum ne adresăm când suntem într-o situație-limită
- Dacă aș elabora eu legile, atunci aș prevedea pentru copii...
- Fugi de adunarea celor obraznici și răi!
- Evită adunările în care toți sunt vorbiți de rău.
- Știința fără conștiință este ruina sufletului. (Rabelais)
- Și eu am un cuvânt de spus...
- Arta conviețuirii civilizate se învață.
- Toți sîntem egali, toți sîntem diferiți...
- Să-l apreciem după merit pe fiecare.
- Trăim în aceeași comunitate...
- Să suprimăm instinctele de agresivitate.
- Podoabe ale sufletului omenesc.
- Împlinirea datoriei școlare presupune...
- Cunoașterea și respectarea legilor țării — datorie fundamentală a fiecărui cetățean.
- Răspunderea pentru nerespectarea regulilor școlare, a legilor țării.
- Noblețea naturii umane.

După participarea la astfel de activități elevii vor fi capabili:

- să respecte drepturile copilului, ale omului;
- să deosebească drepturile fundamentale de dorințe
- să exprime, printr-un comportament patriotic, mândria identității naționale;
- să se conformeze regulamentelor stabilite în școală;
- să respecte legile și instituțiile statului democratic;
- să se identifice cu responsabilitățile cetățeanului lumii;
- să se implice în soluționarea diverselor probleme de viață școlară;
- să-și creeze un sistem de valori în acord cu cel promovat de societate;
- să-și asume responsabilități în viața școlară și să se pregătească pentru integrarea socială;
- să acționeze pentru eliminarea oricărei discriminări.

d. Sugestii tematice pentru orele educative

Din perspectiva gândirii democratice, dascălul are ca pârghii următoarele sugestii tematice, care au ca grup țintă al educației atât educatorul cât și elevul:

- Să învețe să fie toleranți
- Să gândească pozitiv
- Viața este o cooperare
- Gîndirea este o funcție a creierului
- Comunică pentru a ne face compatibili
- Personalitatea umărește subiectul progresului și al libertății
- Plăcerea și maniera de a învăța
- Dileme actuale ale cuplului
- Tînăra generație și opțiunile ei
- Oamenii s-au născut unii pentru alții
- Disciplina libertății
- Modele de viață oferite de televiziunea actuală
- Iubirea – o întrebare cu răspuns deschis
- Curajul și voința de a trăi frumos
- Traficul de ființe umane
- Libertate sau libertinaj
- Violența – o patologie a societății
- Bugetul general de timp și timpul liber
- Managementul timpului

Concluzii

1. Sistemul de învățământ din Romania este un subsistem al sistemului social global. El prezintă, la intrare, exigențele sociale contemporane privind educația tinerei generații, ale pregătirii forței de muncă și specialiștilor și la ieșire finalitățile, valorizarea și eficiența instituțiilor de instrucție și educație, obiectivate în „produsul” sau specific - oamenii pregătiți, forța de muncă, specialiștii, capabili să se integreze cu randament și spirit creator în activitățile social-utile. Întotdeauna, între fluxurile de intrare și ieșire acționează un fenomen de reglare și optimizare, denumit conexiune inversa (feedback).
2. Sistemul de învățământ contemporan din Romania se caracterizează prin deschidere și dinamism fata de nou, dezvoltându-se și acționând în concordanța cu cerințele economico-sociale, cu progresul științifico-tehnic și cultural, cu aspirațiile poporului român, în condițiile societății civile și a statului de drept, democratic.
3. Sistemul de învățământ, asemănător educației în general, realizează cele trei funcții educaționale principale și anume: a) **funcția cognitivă, instructiv-educativă și culturală**, care-l formează pe om ca „homo cogitans” (omul care gândește); b) **funcția praxiologica, de muncă și aplicare a cunoștințelor în practică**, care-l formează pe om ca „homo faber” (omul care muncește și creează), și c) **funcția etico-axiologică, de valorificare, de evaluare corectă**, care-l formează pe om ca „homo estimans” omul care apreciază, valorizează corect și se comportă demn, civilizată.

Bibliografie:

1. Ludmila Papuc; Maia Cojocaru; Larisa Sadovei, **TEORIA GENERALĂ A EDUCAȚIEI GHID METODOLOGIC**, Chișinău, 2006
2. Simona Velea, **Teoria educației**, 5 iulie 2011, Universitatea din București, Facultatea de Psihologie și Științele Educației
3. Cristian Stan, **TEORIA EDUCAȚIEI**, 2015
<https://www.slideshare.net/carmenciuscartene/cristian-stan-teoria-educatie-nou>
4. Gligor Hagău; Daniela Onofrei; Marian Pădure, **Educație și formare - perspective actuale** - Cluj-Napoca, 2016

Prof. Sarolta Mirea
Școala Gimnazială nr.119

Dezvoltarea competențelor prin stimularea potențialului creativ al elevilor

Dezideratele pedagogiei moderne și postmoderne au în vedere practicile educative de stimulare a potențialului creativ a profesorului și a elevului în desfășurarea actului instructiv - educativ. Procesul educațional contemporan presupune valorizarea activă a două tipuri de personalități creative: profilul creativ al actantului adult, matur, cu experiență – profesorul și profilul creativ aflat în plină ascensiune al actantului copil – elevul.

Atitudinea activă și creatoare a elevilor este o consecință atât a stilului de predare al profesorului, cât și a obișnuinței elevului de a se raporta la sarcina de lucru. Prin felul în care solicită răspunsuri la o problemă, prin felul în care organizează activitățile de informare și de formare ale elevilor, prin accentul pe care îl pune pe dezvoltarea proceselor cognitiv-aplicative, profesorul influențează comportamentul activ și creativ al elevului.

Condițiile și situațiile specifice care pot duce la dezvoltarea spiritului investigativ, a atitudinii creative și active în școală, pot fi considerate următoarele:

- Încurajarea elevilor să pună cât mai multe întrebări;
- Limitarea constrângerilor și factorilor care produc frustrare;
- Stimularea comunicării prin organizarea de discuții și dezbateri între elevi, între profesor și elevi;
- Cultivarea spontaneității și a autonomiei în învățare;
- Favorizarea accesului la cunoaștere prin forțe proprii, stimulând atitudinea reflexivă asupra propriilor demersuri de învățare.

Profesorul este cel care trebuie să găsească cele mai eficiente modalități prin care să stimuleze potențialul creativ al fiecărui elev în parte. Activitățile propuse elevilor în scopul sporirii gradului de implicare activă și creativă în școală trebuie să asigure:

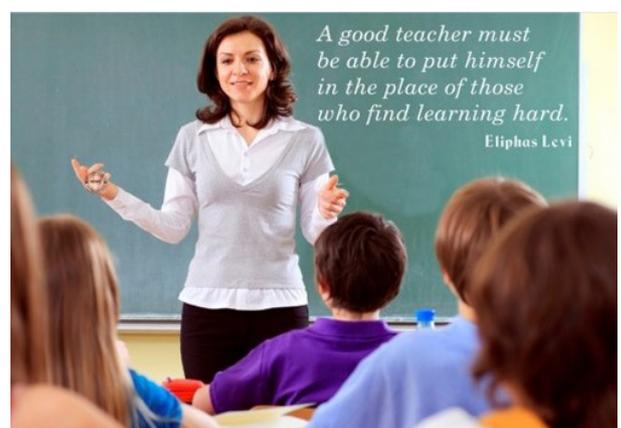
- stimularea gândirii productive, a gândirii critice;
- libertatea de exprimare a cunoștințelor, a gândurilor;

- utilizarea talentelor și a capacităților specifice fiecărui individ în parte;
- incitarea interesului către nou, necunoscut;
- dezvoltarea capacității de organizare de materiale, de idei prin întocmirea de portofolii asupra activității proprii.

„Sub incidența cerințelor de a se da cât mai multe răspunsuri originale, neobișnuite, are loc o mobilizare a creativității potențiale. Aceasta poate fi recunoscută ca atare prin numărul mai mare și prin diversitatea crescută a răspunsurilor la persoanele creative, ca și prin diferențele de originalitate, flexibilitate, fluiditate a răspunsurilor date de către acestea.” (Dicționar de psihologie, 1997)

Rolul profesorului constă mai mult în stimulare și dirijare, iar motivația activității reiese din participarea entuziastă a cadrului didactic. Elevul e implicat atât în procesul de predare, de învățare și de evaluare, iar disciplina devine autodisciplină a muncii și interesului, asigurată de satisfacția cooperării.

Conduita creativă a cadrului didactic este unul din factorii care asigură dezvoltarea potențialului creativ al elevilor. Predarea, ca proces creativ, presupune ca profesorul să medieze între elev și lumea cel- înconjoară.

Profesorul creativ oferă posibilitatea elevilor de a-și spune părerea într-o atmosferă neautoritară, promovând o atitudine deschisă, prietenoasă, pozitivă și receptivă, apreciind ideile bune ale elevilor și nesaturizând nereușitele. El permite elevului să-și manifeste curiozitatea, interesul pentru schimbul de informații.

Pentru a stimula activismul și creativitatea elevului, profesorul însuși trebuie să fie un tip creativ și activ, să manifeste un comportament și o atitudine pozitivă în acest sens.

Fiecare act creativ începe cu întrebări, dar acestea trebuie să fie deschise, să aibă sens și să nu sugereze răspunsuri determinate.

Procesul instructiv – educativ, raportat la noțiunea de creativitate, devine productiv prin valorificarea potențialului creator a actantului – copil reprezentat de către elev.

Fiecare copil dispune de un potențial creator, respectiv de anumite trăsături sau însușiri favorizante ale actului creator. Deosebiri se exprimă prin intensitatea cu care se manifestă acest potențial și prin domeniul în care se aplică.

Detaliind aceste însușiri putem distinge, pe de o parte, cele care se referă la intelectul copilului (procese de cunoaștere, aptitudini, tehnici intelectuale, etc.), iar pe de altă parte cele care se referă la fantezia și imaginația sa (gândire intuitivă, sensibilitate față de nou, spontaneitate). Cele două categorii de însușiri nu evoluează în mod liniar și în același ritm.

O intensă dezvoltare a gândirii convergente, întemeiată pe raționament și spirit critic, poate înăbuși exprimarea spontaneității și intuiției imaginative. Relațiile tensionale dintre ele se restructurează pe măsura dezvoltării ontogenetice a copilului în funcție de factorii externi care intervin. Unii cercetători sunt de acord că, pe măsura trecerii de la un stadiu la altul spontaneitatea și fantezia sunt inhibitate și subordonate instanțelor raționale. Gândirea și spiritul critic al copilului frânează uneori creativitatea dar într-o măsură mai mică decât pe un adult. Cu cât vârsta este mai mică, cu atât spiritul creator se manifestă mai liber. Asemenea fenomene sunt puse pe seama contextului psihosocial și a organizării procesului instructiv-educativ.

Potențialul creativ cunoaște o dinamică specifică de-a lungul dezvoltării ontogenetice și îmbracă nuanțe individuale de la o persoană la alta.

Conform observațiilor pedagogului Ana Stoica, portretul unui elev creativ ar fi caracterizat prin următoarele conduite: *capacitate de pătrundere și prelucrare a materialului, posibilitatea restructurării personale și rapide a datelor, spirit independent și critic, preferința pentru complexitate, dispoziția de a-și asuma riscuri, relativa indiferență față de impresia pe care o produce asupra profesorilor, colegilor, nesociabilitate, încrezător în sine, nonconformism intelectual, un nivel superior de aspirații, interese variate, curios și activ.*

Un alt aspect important al problemei este că rezultatele școlare, consemnate în note nu reflectă nivelul creativității. Ele se bazează preponderent pe memorare, reproducere, repetare, structuri algoritmice, în timp ce creativitatea presupune intuiție, fantezie, originalitate, etc.

Elevul activ și creativ dă dovadă de multă îndrăzneală în aprecierea critică a unui produs, de independență în abordarea și analiza problemelor, de libertate în manifestarea comportamentală generală.

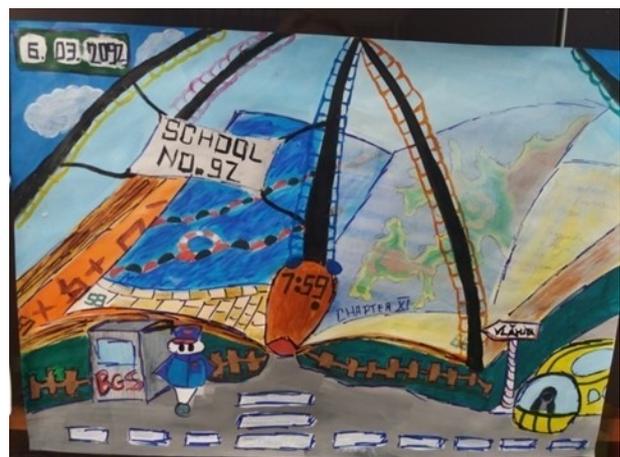
Strategiile didactice interactive sunt recunoscute drept modalități eficiente de stimulare a potențialului creativ al elevilor, promovând o metodologie care exersează capacitățile cognitive superioare ale elevilor, dezvoltând inteligențe multiple.

În concluzie, eficientizarea actului didactic în spirit inovator presupune ca relația profesor-elev trebuie să fie mutuală, deschisă unui dialog permanent, să faciliteze instalarea unui climat psihic caracterizat prin tonalitate afectivă pozitivă, stimulatoare a exprimării creatoare a elevilor.

**Prof. Diana Mihaela Toderiță,
Școala Gimnazială „George Bacovia”**

Opinia elevilor despre viitorul școlii?

Un principiu fundamental aflat la baza Convenției ONU cu privire la drepturile copilului este acela al participării copiilor, recunoscându-li-se libertatea de exprimare a ideilor de orice natură, sub formă orală, scrisă, tipărită, artistică sau prin orice alte mijloace (art. 13), precum și dreptul de a-și exprima liber opinia în orice problemă sau procedură care îi privește, opinie care trebuie luată în considerare cu respect, în funcție de vârstă și maturitatea lor (art. 12). Este de la sine înțeles că toate strategiile elaborate și aplicate într-o școală trebuie să vizeze în special interesele și nevoile elevilor din acea școală. De aceea, pentru a avea siguranța unei decizii bine fundamentate atunci când întocmesc planuri de dezvoltare instituțională pe termen mediu și lung, autoritățile decidente ale școlii trebuie să aibă în vedere și consultarea elevilor, ca beneficiari primari ai educației, referitor la nevoile pe care le au și la ce anume văd ei ca fiind prioritar pentru viitorul școlii în care învață.

Prin activitățile propuse și la care au participat cu interes elevi, părinți, profesori, proiectul "Școala mea în viitor!" a favorizat exprimarea liberă a tinerei generații și crearea unor formule operative de relaționare, comunicare și acțiune la nivelul celor 11 școli și licee partenere.

Expoziția de desene și machete realizate în colaborare elev-părinte a evidențiat creativitatea micilor artiști, dorința lor de cunoaștere, libertate și mișcare, spiritul vizionar în ceea ce privește societatea viitorului, bazată pe tehnologie.

Articolele publicate în ziarul "Școala mea în viitor!" arată necesitatea unor investiții masive în reabilitarea și dotarea școlilor cu echipamente și material didactic modern, cu terenuri pentru sport, bazine pentru înot, instrumente muzicale, laboratoare, pe scurt înlocuirea învățământului clasic-teoretic, cu unul modern, integrat, axat pe aplicații, experimente, lucrări practice.

Expoziția de desene și machete realizate în colaborare elev-părinte a evidențiat creativitatea micilor artiști, dorința lor de cunoaștere, libertate și mișcare, spiritul vizionar în ceea ce privește societatea viitorului, bazată pe tehnologie.

Articolele publicate în ziarul "Școala mea în viitor!" arată necesitatea unor investiții masive în reabilitarea și dotarea școlilor cu echipamente și material didactic modern, cu terenuri pentru sport, bazine pentru înot, instrumente muzicale, laboratoare, pe scurt înlocuirea învățământului clasic-teoretic, cu unul modern, integrat, axat pe aplicații, experimente, lucrări practice.

Prof. Elena Violeta Hera, Școala Gimnazială Nr. 92

Prof. Dan Nicolae Hera, Liceul Tehnologic "Sfântul Pantelimon"

Educația interculturală

Educația semnifică o transformare intenționată, pozitivă și pe termen lung a ființei umane, în perspectiva unor finalități explicit formulate, elaborate la nivelul macrostructurii societății. Modelatoare și creatoare a naturii umane, educația este, totodată, un proces individual, de transformare a umanului pe baza apropierii intelectuale și un proces social de transformare a omului pe baza apropierii pe termen lung și planificat a unor forțe esențiale fixate în valorile culturii.

Finalitatea majoră a educației sec. XXI: A ÎNVĂȚA SĂ TRĂIEȘTI ÎMPREUNĂ CU CEILALȚI. Această componentă se referă la deprinderea de a trăi împreună cu ceilalți, *prin dezvoltarea cunoașterii celuilalt, a istoriei sale, a tradițiilor și a spiritualității sale*, obiectiv realizabil printr-o **educație interculturală**.

Din perspectiva cultivării și promovării acestor valori, rolul școlii este deosebit de important în transformarea diferențelor într-o șansă a dezvoltării personale și a comunității și, respectiv, diminuarea lor ca sursă de prejudecăți ori tensiuni. **Școala** este chemată să ofere prin intermediul educației interculturale un model de conviețuire pașnică și constructivă într-o societate în care locuiesc împreună membrii mai multor grupuri etnice.

Educația interculturală presupune o nouă metodologie axată pe integrarea în spațiul educațional a

unor principii precum: *toleranța, egalitatea, valorizarea specificului spiritual al valorilor locale atașându-le la valorile generale ale umanității, valorificarea cadrului educațional în spiritul diversității, drepturilor omului, egalității de șanse, dialogului intercultural, promovării identității și cetățeniei*.

Educația interculturală reprezintă o nouă dimensiune a educației contemporane. Societatea actuală prefigurează o intensificare a schimbărilor și transformărilor în toate domeniile, inclusiv cel educațional. Iată de ce educația interculturală este educația relațiilor interpersonale care implică membrii unor culturi diferite.

Scopul acestui tip de educație este de a facilita relațiile interculturale, de a contribui la formarea și intensificarea atitudinii de toleranță, de acceptare a celuilalt. Diferențele în raport cu celălalt vizează mai multe domenii: limbă, religie, practici sociale, de relaționare, vestimentare, alimentare, de petrecere a timpului liber, tradiții etc.. În funcție de acestea individul în interacțiune cu cel (aparent) diferit de el poate să aibă un ansamblu de reacții complexe de natură cognitivă, afectivă, comportamentală. Aceste reacții pot fi de acceptare sau de negare.

Scopul major al educației interculturale: formarea și dezvoltarea la elevi a competențelor interculturale, civice, morale, de autocunoaștere și auto-realizare în vederea asigurării șanselor egale în evoluția fiecărei personalități, indiferent de apartenența etnică, dar și de integrare în societate prin intermediul reflecției critice asupra semnificației interculturalității

Implementarea acestor valori va contribui la asigurarea:

- șanselor egale în evoluția fiecărei personalități, indiferent de apartenența etnică;
- dezvoltării multilaterale a personalității, în funcție de preferințele și oportunitățile individuale;
- dreptului fiecărei etnii la educație și eliminarea obstacolelor de integrare în societate;
- diversității culturale și acceptarea acesteia în baza respectării demnității umane și a Drepturilor Omului, pentru o conviețuire pașnică, într-un mediu polietic.

Educația interculturală vizează dezvoltarea unei educații pentru toți, în spiritul recunoașterii diferențelor ce există în interiorul aceleiași societății, și se referă mai puțin la realizarea unei educații pentru culturi diferite, ceea ce ar presupune statism și izolare a grupurilor culturale. O educație concepută în perspectiva interculturală va redimensiona relațiile dintre școală și alte spații educative; ea va depăși zidurile școlii, prelungindu-se în activitățile informale, în viața de zi cu zi.

Învățarea interculturală constituie o coordonată importantă a oricărui program de educație. Ea are ca obiectiv cultivarea receptivității față de diferență, integrarea optimă a noului.

Era informatică și generalizarea inteligenței artificiale au ca finalitate reformarea canalelor de transmisie culturală (atât calitativ, cât și cantitativ), în perspectiva asigurării unui liant comun, care să garanteze o aliniere la aceleași standarde valorice. Rămâne însă ca înzestrarea cu sens a aceluiași simboluri culturale să asigure diferențierile necesare și firești dintre persoane și indivizi. Altfel, dacă toți ar înțelege la fel obiectele culturale, s-ar ajunge la ni-

velări și omogenizări deosebit de periculoase. Idealul în materie de cultură este nu de comunicare și nivelare absolută, de ștergere a diferențelor, ci de creare a unor punți de legătură spirituale în funcție de cerințele grupului/comunității respective sau de disponibilitățile individuale.

A face **educație interculturală** presupune ca însuși procesul educațional să se realizeze într-un mediu interacțional, prin punerea alături, față în față, a purtătorilor unor expresii culturale diferite. Cunoscându-i pe alții, mă cunosc mai bine și pe mine și ne respectăm reciproc.

Iată de ce noi, profesori și elevi ai Școlii gimnaziale nr. 119 din București suntem preocupați de o reală comunicare interculturală. "Altul" este un prilej de descoperire și conștientizare a realei identități. În căutarea celui alt, ne descoperim pe noi înșine, ne dăm seamă de ceea ce suntem, sperăm, merităm.

Comunicarea interculturală veritabilă cere timp și răbdare din partea protagoniștilor. Cu cât cunoașterea unei culturi străine se adâncește, cu atât marja viitoarelor descoperiri se lărgeste. Iar școala este chemată să ofere, prin intermediul educației intercultural, un model de conviețuire pașnică și constructivă într-o societate în care locuiesc împreună membrii mai multor grupuri etnice.

Întrucât comunicarea este mijlocul prin care o persoană o influențează pe alta și, la rândul ei, este influențată de acea persoană, comunicarea este adevăratul agent al procesului social și cultural. Ea face posibilă interculturalitatea. Iar parteneriatele în contextul diversității culturale au rolul deosebit de a facilita relațiile interculturale, de a contribui la formarea și intensificarea atitudinii de toleranță, respect și acceptare a celui alt.

Prof. Mihaela Pascu
Școala Gimnazială nr. 119

Strategii de gestionare a violenței în școală

Violența în mediul școlar văzută prin ochii elevilor

Trăim într-o societate multiethnică și multiculturală care se pretinde a fi modernă și cosmopolită însă, după cum afirma Skinner, “să nu credem că omul este un animal etic sau moral, el a constituit o cultură etică sau morală, ceea ce este cu totul altceva. Așadar, din păcate, violența este o constantă în viața omului contemporan și există numeroase comportamente de risc: injurii, jigniri, indisciplină, diverse forme de hărțuire, amenințări, refuzul îndeplinirii anumitor sarcini, agresivitate non-verbală”. Societatea modernă încă trebuie să învețe că “mai mult câștigi prin iertare decât prin violență” după cum atrăgea atenția La Fontaine. Dacă acest principiu ne-ar governa comportamentul, lumea secolului al XXI-lea ar arăta cu totul altfel.

Din păcate, toate aceste forme de manifestare a violenței se regăsesc și în mediul școlar, existând manifestări violente între elevi, sau ale elevilor față de profesori sau chiar ale profesorilor față de elevi, ale părinților în cadrul unității școlare sau în proximitatea acesteia. Indiferent de actorii violenței în mediul școlar, din punct de vedere juridic violența este considerată “*violarea generală a drepturilor ființei umane: dreptul la viață, la demnitate, la securitate și la integritate fizică și mentală*”.

Indiferent de termenul folosit pentru denumirea celor mai frecvente situații care duc la comportamente de risc în mediul școlar, trebuie să conștientizăm că identificarea și ameliorarea cauzelor care le generează este direct proporțională cu diminuarea și prevenirea acestora. Cauzele violenței școlare ce se cumulează și se potențează reciproc sunt: (1) cauze psiho-individuale; (2) cauze familiale; (3) cauze școlare și (4) cauze induse de contextul social.

De îndată ce cauzele unui comportament violent sunt identificate și se acționează către ameliorarea acestora, situația se poate îndrepta prin comunicare. Cred că **schimbarea începe cu fiecare dintre noi** și de aceea susțin ideea că „a învăța că în viață mai ușor se poate învinge ura cu dragos-tea, minciuna cu adevărul și violența

cu abnegația ar trebui să fie un element fundamental în educația oricărui copil!” (Mahatma Gandhi).

În acest context se încadrează și simpozionul municipal “**Alege pentru tine – Prevenirea comportamentelor de risc în rândul elevilor**” desfășurat în perioada 19-30 martie (cu mențiunea că pe 27 martie a avut loc sesiunea de comunicări științifice) la **Școala Gimnazială nr. 119 din sectorul 4**.

Partenerii instituționali implicați în susținerea activității au fost: **Școala Gimnazială nr 111 “George Bacovia”, Inspectoratul Școlar sector 4, Secția 16 Poliție, DGPMB, CMBRAE**. Activitatea s-a desfășurat pe trei secțiuni:

Secțiunea I: Creație artistico-plastică – desen sau pictură pe tematica concursului;

Secțiunea II: Creație literară – referat sau eseu – cu tema “Alege pentru tine – Prevenirea comportamentelor de risc în rândul elevilor” în viziunea elevului participant;

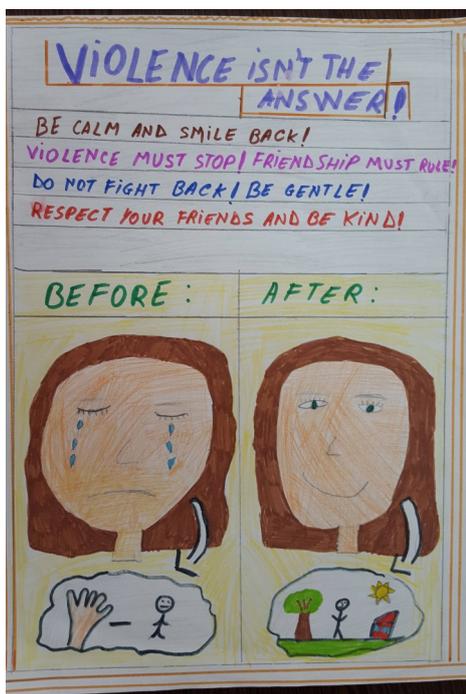
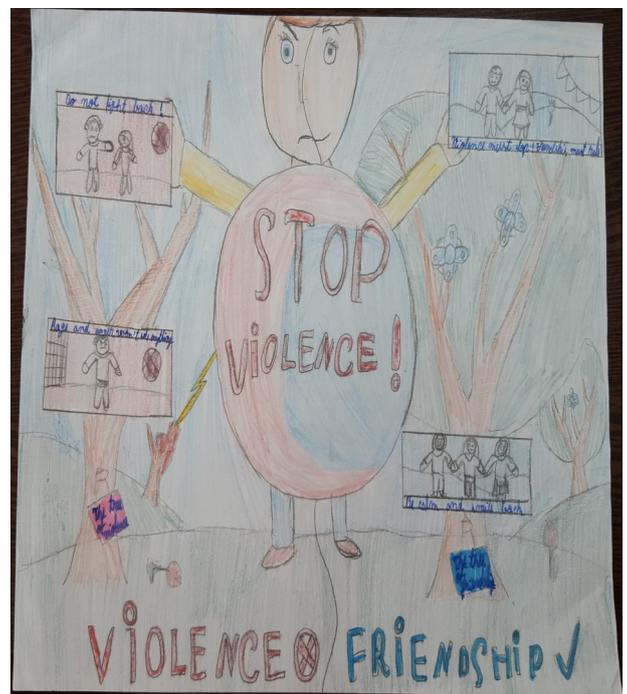
Secțiunea III: Prezentarea în plen a unor lucrări reprezentative susținute de cadrele didactice pe baza unor cercetări proprii sau ca urmare a unor activități susținute cu elevii.

Proiectul a urmărit implicarea elevilor, a cadrelor didactice și implicit a comunității într-un demers educativ ce și-a propus să valorifice cunoștințele civice prin realizarea unor compoziții literare și artistico-plastice originale dar și să dezvolte conexiuni interdisciplinare și abilități de comunicare prin participarea elevilor la activități extrașcolare.

Pornind de la proverbul chinezesc “o imagine valorează cât o mie de cuvinte” voi prezenta în continuare câteva din lucrările elevilor realizate în cadrul acestui proiect sub îndrumarea mea, profesor de limba engleză. Elevii au fost încântați să își expună liber opiniile folosindu-și creativitatea, experiențele și cunoștințele de limba engleză.

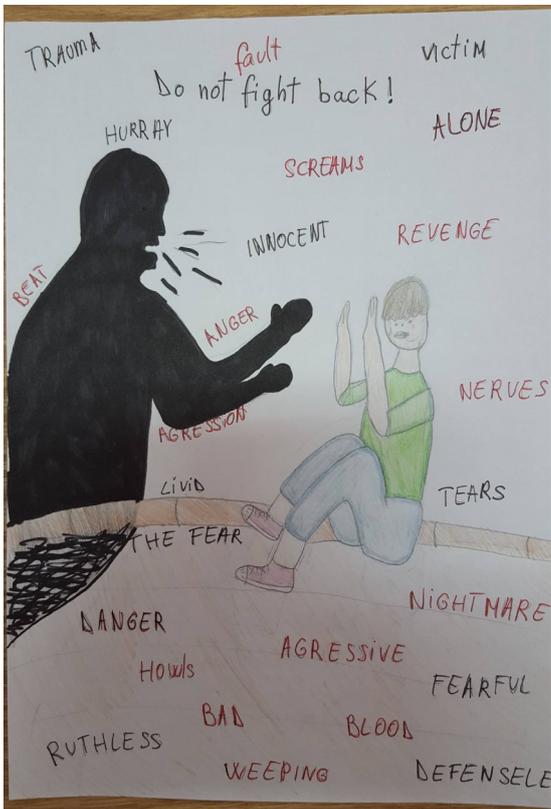
Se observă că elevii sunt conștienți că **bătaia nu este ruptă din rai și că violența este arma celor slabi**. Totodată, elevii știu și, de multe ori, simt ei înșiși în familie sau la școală că o vorbă bună cântărește mai mult decât un pumn și că prin dialog se rezolvă orice conflict.

Lucrarea intitulată “**The Giant**” (“Gigantul”) realizată de Mihai Chirițoiu din clasa a VI-a D, metamorfozează omul contemporan care se consideră suma tuturor lucrurilor și care se luptă în permanență cu cele două laturi ale sale: cea pozitivă și cea negativă. Pare a fi un personaj dual care își împarte existența între acte violente și gesturi de prietenie. Ce este interesant în această reprezentare este participarea cosmosului, a naturii, la trăirile gigantului nostru. Natura reacționează vizibil la cele două comportamente, elevul creionând pomul violenței și al prieteniei. Vedem astfel că natura capătă alte dimensiuni în funcție de comportamentul nostru și fie că recunoaștem sau nu, acțiunile noastre, pozitive sau negative, influențează bunul mers al lucrurilor atât în societate cât și în natură.

Pe de altă parte lucrarea intitulată “**Violence isn't the answer**” (“Violența nu este un răspuns”) realizată de Sorina Calotă, elevă în clasa a VI-a D reprezintă chipul unei fete, deloc întâmplător, întrucât, din păcate, fetele sunt cele mai expuse diverselor forme de violență școlară, fiind foarte des victime ale bullying-ului.

Această fată este înfățișată atât după ce a suferit o agresiune fizică cât și înainte de a fi fost expusă la o astfel de traumă fizică și psihică. Se observă fața care plânge și este tristă, tulburată, în contrast cu fața veselă și senină. În partea de sus a lucrării sunt câteva precepte morale care pot ajuta la evitarea situațiilor conflictuale, de exemplu, “**Fii calm și zâmbeste aproapei**”.

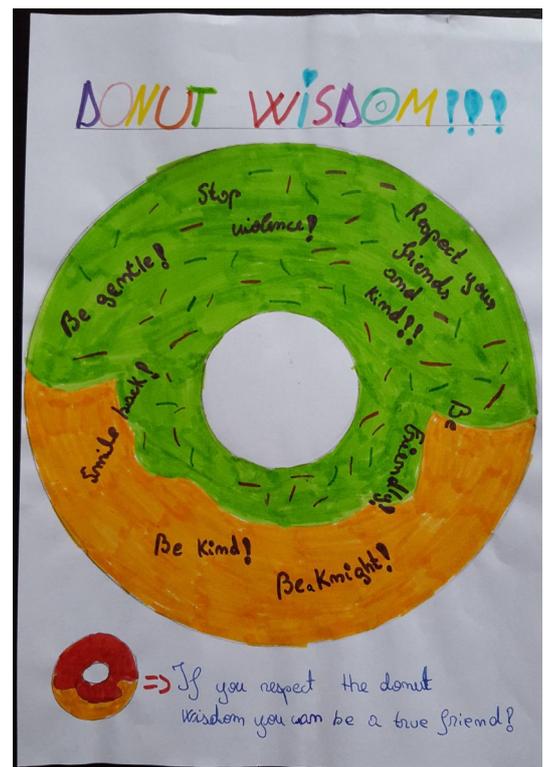

Lucrarea intitulată sugestiv **“The scream”** (Țipătul), realizată de Elena Crețan din clasa a VII-a D, reprezintă **violența verbală** atât de des întâlnită în toate sferile societății și îndrăznesc să afirm că *este cea mai frecventă în mediul școlar, din păcate*. Agresorul pare a fi înconjurat de o energie negativă, fapt redat prin culoarea neagră a acestuia. Nu are nici identitate și nici chip, probabil pentru că elevul a simțit că nu sunt importante și că un asemenea comportament nu merită identitate.

În antiteză, victima, frumos îmbrăcată, este în genunchi și plânge amarnic, neînțelegând probabil motivul întregului conflict. De jur împrejurul celor două personaje sunt cuvinte care pot rezuma întreaga situație: teamă, agresiune, traumă, lacrimi, nervi, răzbunare, victimă și multe altele. Elevul încearcă să atragă atenția că toate cuvintele poartă în ele consecințe și o vorbă bună cântărește mai mult decât un pumn, iar dialogul poate rezolva orice conflict.

O altă lucrare extrem de interesantă, intitulată **“The donut wisdom”** (“Înțelepciunea unei gogoși”), realizată de Antonia Badea din clasa a VI-a D, oferă o posibilă soluție pentru a combate violența și anume ingerarea unei așa zise “gogoși”, o putem numi și o “pilulă” contra violenței. “Gogoșa” este plină de dulceața principiilor morale de bază, aspect redat prin sintagmele scrise pe aceasta: **“Fii prietenos!”**, **“Fii blând!”**, **“Zâmbește celuilalt!”**, **“Fii bun!”**, **“Fii cavalier!”**, **“Respectă-ți prietenii!”**

Elevul conchide că, odată respectate principiile rediate pe această “gogoasă” sau altfel spus “pilulă”, poți fi un adevărat prieten. Deloc întâmplător, Marc Aureliu afirma că **“cine renunță la răutatea lui, scade cu atât răutatea lumii.”**

Acestea sunt doar câteva din lucrările realizate de elevi în cadrul primei secțiuni (creație artistico-plastică) a simpozionului municipal **“Alege pentru tine – Prevenirea comportamentelor de risc în rândul elevilor”** desfășurat la Școala Gimnazială nr. 119. Toate reflectă faptul că elevii sunt conștienți de amploarea fenomenului și își doresc diminuarea acestuia atât în mediul școlar cât și în societate, per ansamblu.

prof. dr. Mihaela-Raluca Ionescu

Școala Gimnazială nr. 119

STOP Violența în școli

Problema violenței în școală poate și trebuie să devină o temă de reflecție pentru toți cei implicați în actul educațional. Cu atât mai mult cu cât școala dispune de importante resurse pentru a concepe programe de prevenire a violenței și pentru a rupe cercul vicios al violenței în mediul școlar.

Violența elevilor față de profesori este, din păcate, o realitate în școlile din România. Se manifestă astfel: **comportamente neadecvate ale elevilor în raport cu statutul lor (absenteism, fugă, acte de indisciplină la ore, ignorarea cadrelor didactice, agresiune verbală și nonverbală, refuzul îndeplinirii sarcinilor școlare, atitudini ironice față de profesori), comportamente violente evidente (injurii, loviri, jigniri). Cele mai frecvente sunt absenteismul și indisciplina.** Un alt aspect important în analiza vieții școlare, cu implicații asupra elevului și calității activității educaționale, este **violența profesorilor față de elevi.** Cel mai adesea se manifestă prin **atitudini ironice ale profesorilor față de elevi, evaluare neobiectivă, agresiune nonverbală, ignorare, excludere de la ore, injurii, jigniri, lovire.** Nu de puține ori au fost semnalate și cazuri de **violență ale părinților în spațiul școlii,** aceștia având manifestări neadecvate față de profesori (*ironii, discuții aprinse, țipete, agresivitate fizică*) sau față de colegii propriilor copii. Violența există și în jurul școlii, caz în care elevi sau persoane din afara școlii au rolul de dealeri, solicită taxe protecție. Alte forme în acest caz sunt fumatul, agresiunile fizice și chiar sexual.

Așa cum rezultă din analizarea formelor de violență școlară, cauzele care duc la astfel de manifestări sunt caracteristici individuale, determinanți socio-familiali și de mediu școlar: **violența în familie, condiții economice, mediul instabil familial, lipsa stimei de sine, mass-media, sistemul legal permisiv (în unele țări),**

alienarea (îndepărtarea față de societate), discriminări de orice natură.

În altă ordine de idei, putem vorbi despre: **factori individuali - hiperactivitate, atitudini antisociale, tutun, alcool, droguri, nivel redus de dezvoltare intelectuală, lipsa autocontrolului; factori de relaționare: autoritate sau indiferență în familie, anturaj (prieteni cu obiceiuri rele), factori comunitari (periferii), factori sociali și culturali, dominația bărbaților, cultura redusă etc.**

Comportamentul inadecvat al cadrelor didactice rezultă din: **provocări ale elevilor, insuficienta dezvoltare a competențelor cadrelor didactice – deficiențe de comunicare cu elevii, lipsa competențelor de management al clasei, insuficienta pregătire psiho-pedagogică, nivelul scăzut de motivație al cadrelor didactice pentru ceea ce fac, stres, oboseală, lipsa vocației, lipsa continuității în activitatea unor cadre didactice la aceeași clasă (dificultăți pentru elevi).**

Nu de puține ori, poliția este solicitată să intervină în cazuri de violență școlară. **Poliția consideră cauze ale violenței școlare mediul familial, cel școlar, televiziunea. Identificarea acestor cazuri de către poliție se face pe baza reclamațiilor.** Poliția a fost solicitată să intervină în cazul violenței școlare între elevi, elevi și persoane din afara școlii, elevi și profesori, vandalism.

Din experiența școlii în prevenirea și combaterea fenomenelor de violență, se desprinde faptul că **strategiile antiviolență care implică elevii dau rezultate**. Principalele măsuri de prevenție sunt: **regulamentul școlar; rolul consilierilor școlari** în prevenirea violenței este foarte important, **informarea la ore de dirigiență** despre consecințele violenței, implicarea elevilor în prevenirea violenței propriu-zisă: acțiuni de conștientizare de către elevi a efectelor negative ale violenței organizate în școli, organizarea de întâlniri cu autorități din poliție, întâlniri cu părinții (consilierea specializată a acestora), programe de formare a cadrelor didactice (managementul clasei de elevi), asistența familiilor cu probleme, elaborarea de materiale informative pe tema violenței și prevenirii acesteia, evaluări psihologice. Cele mai utilizate măsuri de intervenție sunt sancțiunile și asistența. Aceste cazuri, de obicei sunt sancționate prin: **observații individuale, muștrare în fața clasei sau consiliului profesoral, muștrare scrisă, eliminare de la cursuri pentru o perioadă, exmatriculare, amenzi, activități extracurriculare**. Asistența celor implicați în astfel de situații se face prin: discuții cu persoana în cauză, discuții cu un consilier școlar. Interacțiunea individ-mediul școlar are o mare importanță în demersul educativ, iar mediul școlar trebuie să ofere toate condițiile necesare bunei desfășurări ale activității didactice, astfel încât ambianța educațională din cadrul școlii să fie una propice dezvoltării elevilor. Violența școlară este asociată, în general, cu zonele urbane dificile, cu periferiile, acolo unde sărăcia este la ea acasă. De aceea, atunci când se vorbește despre violența în școală, se consideră drept surse favorizante factorii exteriori ai școlii: **mediul familial, mediul social, ca și factori ce țin de individ, de personalitatea lui**.

Mediul familial reprezintă cea mai importantă sursă a agresivității elevilor. Mulți dintre copiii care prezintă un profil agresiv provin din familii dezorganizate, au experiența divorțului părinților și trăiesc în familii monoparentale. Echilibrul familial este perturbat și de criza locurilor de muncă, de șomajul care îi afectează pe foarte mulți părinți. Părinții sunt confrunțați cu numeroase dificultăți materiale, dar și psihologice, pentru că au sentimentul devalorizării, al eșecului. În aceste condiții, ei nu mai sunt sau sunt puțin disponibili pentru copiii lor. Pe acest fundal apar apoi probleme familiale foarte grave care-i afectează profund pe copii: **violența intrafamilială, consumul de alcool, abuzarea copilului, neglijența, la care se adaugă și importante carențe educaționale – lipsa de dialog, de afecțiune, inconstanța în cerințele formulate față de copil, utilizarea mijloacelor**

violente de sancționare a copilului pe motiv că **“bătaia -i ruptă din rai”**. Sunt și părinți care privilegiază în mod exagerat relația afectivă în detrimentul rolului educativ pe care ar trebui să-l aibă în raporturile cu copiii lor: **nu le impun nici un fel de interdicții, de reguli, emit puține exigențe și caută să evite conflictele**. *Această absență cvasitotală a constrângerilor (în afara școlii) îl va determina pe elev să adopte în școală comportamente de refuz a exigențelor profesorilor.*

Comportamentele violente ale elevului își pot avea originea și într-un management defectuos al clasei școlare, mai exact într-o lipsă de adaptare a practicilor educaționale la o populație școlară considerabil schimbată. Unii profesori adoptă o atitudine de ignorare disprețuitoare a elevilor, corelată cu tendința de evaluare a lor în termeni constant negativi și depreciativi. *Indiferența profesorilor este cea mai importantă manifestare a disprețului față de elevi*. Sunt numeroși elevii care suferă ca urmare a acestor judecăți negative ale profesorului, pentru că ele vin să întărească propriul lor sentiment de îndoială, de descurajare, de lipsă de încredere în forțele proprii. Acest dispreț, odată interiorizat, poate antrena un ansamblu de consecințe în plan comportamental: **lipsa de comunicare, pasivitatea la lecție, indiferența sau, dimpotrivă, perturbarea lecțiilor, dezvoltarea unor atitudini ostile, provocatoare**. De multe ori, în mod inconștient, profesorul introduce diferențieri între elevi în funcție de performanța atinsă. Astfel de diferențieri se traduc în atitudini ale profesorului care îi defavorizează pe elevii cu realizări mai modeste. Această atitudine a profesorului poate determina din partea elevilor **sustragerea de la activități, indiferența față de ceea ce se întâmplă în clasă, absenteismul, refuzul de a-și face temele, violențele verbale față de colegi și chiar față de profesori, comportamente agresive**.

Elevul aflat în situația de eșec și care este pus de ne-numărate ori în fața unor sarcini de învățare pe care nu le poate rezolva trăiește o angoasă profundă. Elevul suferă pentru ca și-a decepționat părinții și profesorii, pentru că este disprețuit de colegi, își pierde stima de sine, încrederea în capacitatea de a reuși chiar și în domeniile în care nu se află în situația de eșec. Acesta este momentul în care pot să apară conduitele violente ce se traduc prin: **depresie, spirit de revanșa și revalorizare, manifestări de provocare, dispreț reorientat către alții, lipsa de interes față de viața în general.** În contextul actual, **eșecul școlar devine repede sinonim cu eșecul în viață.** Această situație îl rănește pe individ, îi afectează imaginea pe care o are despre propria valoare și, de aceea, el încearcă să-și ia revanșa într-un fel.

Nu în ultimul rând, modul în care profesorul distribuie sancțiunile, abuzul de măsuri disciplinare, de pedepse, influențează climatul și calitatea vieții școlare. Orice profesor știe că pedeapsa, ca remediu, nu are efecte pozitive decât în mod circumstanțial și pe termen scurt.

De cele mai multe ori, ea produce reacții emoționale negative, creează tensiuni, anxietate, frustrări, conflicte și deteriorarea relațiilor profesor-elev. Pentru ca o sancțiune să fie eficace, ea trebuie să aibă un sens, să fie integrată într-un sistem coerent care leagă respectarea regulilor, a normelor școlare de natura actului comis și de tipul de sancțiune. Sancțiunea trebuie să se afle într-un raport logic cu actul sancționat.

Pentru ca școala să își asume acest rol de prevenire și de stăpânire a fenomenului violenței, prima investiție trebuie făcută în domeniul formării profesorilor. **Trebuie să recunoaștem că, atât în cadrul formării inițiale, cât și al formării continue, atenția este concentrată asupra lucrului cu clasele de elevi “fără probleme”. Se discută mult prea puțin despre modalitățile de abordare a claselor dificile.** Este nevoie de o formare specifică, în măsură să permită satisfacerea cerințelor elevilor “cu probleme”. Nu putem aștepta pasivi ca problemele să se rezolve de la sine. De exemplu, în condițiile unui mediu familial instabil, tensionat, conflictual, școala poate reprezenta pentru elev o a doua șansă.

Respectarea regulilor este o condiție a socializării, care înseamnă a învăța să trăiască împreună în relații de respect reciproc, excluzând violența. **Regulile școlare vizează ținuta, efectuarea temelor, prezența la cursuri, dar sunt și reguli de civilitate ce au în vedere limbajul folosit, modalitățile de adresare, respectul față de celalalt, păstra-**

rea bunurilor școlare, toleranța, solidaritatea, într-un cuvânt maniera de a te comporta astfel încât viața în colectivitate să fie cât mai agreabilă.

Regulile pot fi impuse de către profesor sau sunt negociate cu elevii. Aceștia acceptă mai ușor regulile al căror sens este transparent, iar dacă școala este un loc de învățare a democrației, atunci aceasta presupune ca și elevii să participe la elaborarea regulilor civilității școlare: “într-o democrație, cetățeanul nu este numai cel care se supune legii, ci și cel care o elaborează, alături de alții”.

**Teodora Păun,
Prof. metodist CCD București**

Tehnologii digitale

Educația tehnologică—Impactul ei asupra elevilor

Motto:

„Educația are dificila misiune de a transmite o cultură acumulată de secole, dar și o pregătire pentru un viitor în bună măsură imprevizibil.”

Jacques Delors

Educația tehnologică este o componentă a educației, o cale prin care se formează și se dezvoltă personalitatea celui educat. Dacă prin educație intelectuală formăm elevul pentru cunoașterea teoretică, prin educație tehnologică formăm elevul pentru aplicarea cunoștințelor în practică.

Educația tehnologică structurată pe module arată multiplicarea posibilităților de activitate a actului liber și creator.

Educația tehnologică definește noua realitate a cunoașterii și a acțiunii umane care se află în curs de constituire.

Scopul Educației tehnologice este de a pune în practică cunoștințele dobândite științific, de a arăta utilitatea lor și de a pune într-o nouă lumină legătura între cunoașterea științifică și aplicarea în practică.

Educația tehnologică are un caracter specific inter și transdisciplinar pe deoparte, iar pe de altă parte are și caracter dual: științific sau tehnologic, teoretic și practic, de asemenea urmărește formarea abilităților practice și a gândirii sistematice esențiale pentru dezvoltarea și stimularea creativității și inițiativii elevului, gândirii centrate tehnic.

În școală introducerea Internetului și a tehnologiilor moderne duc la schimbări importante în procesul de învățământ. Astfel actul învățării nu mai este considerat a fi efectul demersurilor și muncii profesorului, ci rodul interacțiunii elevilor cu calculatorul și al colaborării cu profesorul.

Această schimbare în sistemul de învățământ a urmărit niște obiective bine structurate și anume:

1. Creșterea eficienței activităților de învățare

2. Dezvoltarea competențelor de comunicare și studiu individual

Ca orice altă metodă de învățare și această instruire asistată pe calculator prezintă avantaje și dezavantaje.

AVANTAJELE INTERNETULUI

1. Acces foarte rapid și facil (de regulă) la toate avantajele internetului. Internetul oferă informații din toate domeniile (politică, administrație, sport, agricultură, vreme, informații juridice – legi, hotărâri etc.) prezentate sub tot felul de forme: știri, articole, imagini, videoclipuri etc.

2. Comunicare cu instituțiile publice și companii private (găsirea numerelor de telefon și fax, posibilitate de comunicare prin mail – poșta electronică etc); **socializare** prin: mail, siteuri de socializare, messenger, skype etc; există posibilitatea de a vorbi ca la telefon, gratuit; comunicare cu rude și prieteni, comunicare cu colegi de școală/facultate/serviciu, comunicare cu profesori etc.

3. Instruire. Acces la cursuri online (unele gratuite), și alte informații/documente utile în pregătirea profesională și carieră (valabil în perioada școlii, liceului, facultății, serviciului și tot restul vieții). Posibilitatea de a învăța limbi străine gratuit.

4. Comerț electronic. Posibilitatea de a găsi și cumpăra produse de care ai nevoie, la cel mai mic preț de pe piață. Posibilitatea de a vinde chiar tu diferite produse, ca persoană juridică, sau chiar fizică.

5. Publicitate. Posibilitatea de a da, gratuit, anunțuri referitoare la orice: cumpărări-vânzări, matrimoniale, evenimente, proteste etc.

6. Posibilitatea de a-ți face publică o părere (de a te face auzit) – prin comentarii la diferite știri, articole, pe forumuri, pe diferite siteuri etc, prin administrarea unui propriu site de internet / blog, unde poți posta (poți publica) ce informații dorești.

7. Poți învăța gratuit să faci tot felul de chestii utile vieții cotidiene (prin videoclipuri, tutoriale, prezentări, puse la dispoziție oricui pe internet).

8. Economie de timp. Internetul îți poate asigura o foarte mare economie de timp. În loc să pierzi timpul (în diferite moduri), pentru a obține ceva/a rezolva ceva, prin intermediul internetului foarte multe probleme se rezolvă mult mai rapid.

DEZAVANTAJELE INTERNETULUI

1. Accesul la internet este permis oricui, indiferent de vârstă, indiferent de pricepere și experiență în domeniul informatic. Astfel, oricine poate intra pe internet, însă și oricine poate dăuna internetului, în diferite moduri. Internetul este de cele mai multe ori "poluat" de următoarele categorii de persoane: copii/tineri incompetenți care publică informații false; persoane de rea-credință care încearcă să manipuleze, prin publicarea de informații false.

2. Calitatea și veridicitatea informațiilor de pe internet **este nesigură**. Pentru că oricine are acces la internet, oricine poate posta informații pe internet, oricine poate spune neadevăruri, poate dezinforma, sau poate minți.

3. Informațiile personale nu sunt în siguranță când folosim internetul. Această securitate a datelor personale pe care o promovează site-urile ce oferă, de exemplu, căsuță de mail, este falsă. Adică, tot ce este în calculator este expus în momentul în care este conectat la internet.

4. Infrațiunile/ ilegalitățile/ fraudele/ țepele care pot avea loc, și care pot afecta, legate de: tranzacții bancare online, țepe economice, țepe în comerțul

electronic, țepe în diferite oferte de afaceri, de muncă, țepe în diferite colaborări online etc. Pe internet nu există siguranță 100% legat de contul bancar sau de orice alte conturi online deținute! Lipsa unei identități reale a colaboratorilor/partenerilor pe internet, crește riscul de a fi mințit.

5. Pierderea de timp este o altă problemă pe internet. Oricât de multe avantaje și informații utile ar avea internetul, foarte mulți oameni ajung să piardă foarte mult timp pe internet, fără să câștige ceva real, concret, inteligent, util din asta (este cazul pierderii a prea mult timp pe siteuri de socializare, privind filme, jucându-ne etc).

6. Dăunează sănătății. În cazul filmelor, distanța față de monitor este mai mare, deci e mai puțin dăunător ochilor. Chiar și în cazul jocurilor, distanța se poate mări (mai ales cu tastatură și mouse fără fir). Însă navigarea pe internet, dăunează cel mai mult ochilor, pentru că presupune o distanță mică față de monitor. Ochii se vor obișnui să facă focus la distanță mică, și își vor pierde încet încet abilitatea de a vedea clar la distanță.

Concluzii:

Economia cunoașterii schimbă toate datele educației. Sistemele de învățământ, formal încearcă să se adapteze acestor noi situații, în care „lumea întregă este clasă de școală”.

"Introducerea informaticii în școli a fost primul pas. Flexibilitatea programului și cursurile opționale, altul. Manualul devine un ghid de bază, iar cunoștințele se dobândesc din sursele recomandate de bibliografii. De la lecție, accentul a fost mutat pe lucrările individuale sau în echipă. Profesorii se transformă în „tutori”, „ghizi” sau „facilitatori” ai muncii personale ai elevilor. Biblioteca școlii devine mediatică și raftul de CD-uri e mai cercetat decât raftul de cărți. Pe furiș, elevii se amuză cu jocuri pe calculator. Dar o lecție multimedia de istorie, să zicem, cu text aseasonat de imagini, cântece, extrase din filme, vizite la monumente, poate fi mai absorbantă decât orice joc și bate de departe combinația clasică a expunerii cu manualul". (Mircea Malița - Zece mii de culturi, o singură civilizație)

**Ajutor analist Matei Mihaela
Școala Gimnazială Nr. 119**

Rețelele de socializare și tinerii

În timp ce tehnologia s-a dezvoltat, tinerii au început tot mai mult să își creeze conturi pe așa numitele rețele de socializare. Au apărut păreri pozitive dar și negative legate de modul în care acestea afectează viața reală în condițiile în care sunt folosite excesiv. **De ce aleg aceștia să își construiască o viață virtuală în detrimentul celei reale?** Tinerii sunt mult mai în temă cu tot ceea ce apare nou, s-au născut în era digitală, au crescut cu tehnologia în brațe și au mintea setată să caute pe internet. Atunci când vor să învețe ceva nou, nu caută într-o carte, ci internetul este sursa principală pentru că sunt mereu lucruri noi care le suscită interesul.

O pagină de socializare este plină de stimuli sau de locuri unde putem să dăm click pentru a intra pe alte pagini, automat este o suprastimulare. Își creează un profil personal și automat, intră într-o lume plină de tot felul de stimuli, de la prieteni, mesaje și like-uri. Plictiseala este ceea ce îi sperie pe tinerii zilelor noastre, deși aceasta este starea care poate duce la creativitate, introspecție.

Ei au nevoie mereu să se simtă acceptați și validați, de aceea le este mult mai ușor să intre într-un mediu virtual, să-și creeze un profil și să petreacă acolo ore întregi.

O altă problemă care poate fi sesizată la tinerii și liceenii de azi este dorința de a ieși neapărat în evidență. Își fac multe selfie-uri, își pun poze pe facebook tot timpul și se supără când nu au suficiente like-uri la postările lor, având o încredere în sine mai scăzută decât cei care nu dezvăluie atâtea lucruri din viața personală, nu au nevoie de atâta acceptare și încurajare legat de felul în care se îmbracă sau cum arată.

Timpul pe care "îl pierd" pe aceste rețele de socializare le afectează de cele mai multe ori rezultatele la învățătură, nu se pot concentra la școală, nu au răbdare să stea în bancă fără a accesa internetul pe telefon sau la laboratorul de informatică și le poate influența chiar starea de sănătate.

Cel mai important mod de a scăpa de această dependență este implicarea tinerilor în activități care să-i facă utili, responsabilizați și valorizați atât în familie, cât și la școală:

- să încerce să practice un sport, nu neapărat la nivel de performanță (jogging, tenis de masă, înot etc.) sau un hobby
- să se implice în activități de voluntariat
- să-și ia un job sezonier pentru câteva ore pe zi, în vacanță
- să-și ajute părinții la munca în gospodărie
- să participe la activități extrașcolare
- să se întâlnească cu prietenii
- să se înscrie la cursuri noi, care să le dezvolte diverse abilități (cursuri de gătit, de dans, public speaking, de limbi străine etc.)
- să viziteze muzee și expoziții diverse (de pictură, fotografie

- etc.), să meargă la spectacole de teatru, operă
- să-și închidă conturile de socializare pentru o perioadă determinată de timp (o săptămână, o lună etc.)
- să învețe noi programe de calculator sau noi aplicații care le pot fi utile
- să țină o agendă cu lucrurile pe care trebuie să le facă zilnic și, seara, să bifeze ceea ce a reușit să ducă la bun sfârșit
- etc.

În acest fel, tinerii se vor putea detașa de dependența față de rețelele de socializare și vor putea fi din nou stăpânii propriilor lor existențe, setându-și scopuri realiste pentru cariera și dezvoltarea lor personală.

Nevoia de acceptare, de socializare, de apartenență poate fi satisfăcută doar în viața reală!

Prof. Viorel Rudeanu
Colegiul Național "Mihai Viteazul"

Logica fuzzy și transformarea raționamentelor calitative în expresii numerice cantitative

Logica fuzzy o găsim peste tot unde avem de-a face cu importanța relativă a preciziei: “Cât de importantă este precizia, când este suficient un răspuns aproximativ, dar semnificativ?” (Lotfi Zadeh)

Logica fuzzy își găsește rădăcinile în concepții filosofice clasice, precum cele formulate de Platon, care a enunțat legile gândirii, sau Parmenide, care a emis ipoteza că enunțurile pot fi în aceeași măsură false și adevărate, intrând în conflict cu legea terțului exclus, a lui Aristotel, care admite doar două valori logice: adevărat și fals. La începutul secolului 20, Lukasiewicz a extins logica bivalentă a lui Aristotel, care fusese modelată matematic de George Boole, propunând în lucrarea sa, intitulată Despre logica trivalentă, o nouă specie de logică. Logica trivalentă este acea specie a logicii care are ca obiect de cunoaștere judecățile (propozițiile logice) care admit trei valori de adevăr: adevărat, fals și probabil. Mai târziu se admite că între „adevărat” și „fals” poate exista un număr infinit de grade intermediare.

Logica fuzzy este de fapt o logică multivalență ce permite definirea unor valori intermediare și situarea acestora între evaluări binare, cum ar fi: da/nu, adevărat/fals, alb/negru etc. Noțiuni de tipul „destul de cald” sau „cam frig” pot fi în acest mod formulate matematic și procesate algoritmic.

Logica fuzzy oferă o metodă flexibilă de tratare a incertitudinii, cu instrumentele necesare pentru reprezentarea pe calculator a unor concepte, cum ar fi de exemplu competența, printr-o variabilă lingvistică “competent”, alcătuită din mai mulți termeni lingvistici: incompetent, mai puțin competent, foarte competent etc. În acest fel, mulțimile fuzzy asociază descrierea lingvistică (calitativă) a termenilor cu echivalente numerice (cantitative). Din cele de mai sus se observă că logica fuzzy nu este vagă, ea doar operează cu concepte vagi, nu este imprecisă, nu violează rațiunea și nu produce rezultate ambigue. De fapt logica clasică booleană (A/F) constituie un caz particular de logică fuzzy.

Diferență esențială dintre logica clasică și cea fuzzy, este faptul că legea “terțului exclus”, definită de Aristotel, nu mai este valabilă. Exemplificăm, mai jos, diferența între logica booleană și cea fuzzy. Dacă în primul caz există o delimitare clară între cele două valori de adevăr, în al doilea caz există o zonă de nedeterminare, în care valoarea de adevăr poate fi 0 și 1 în același timp, într-o anumită măsură dată de gradul de apartenență.

Termen	Utilizare în context
Asemănare	deloc, puțin, foarte
Corelare	mică, medie, mare, perfectă
Eroare	mare, medie, mică, nu prea mare, foarte mare, foarte mică, aproape zero, neglijabilă
Eșantionare	rată mică, rată mare, rată foarte mare

Regulile furnizate de experți sunt exprimate prin propoziții de forma DACĂ ... ATUNCI ..., cum ar fi: Dacă X este foarte mic, atunci se aplică varianta y. Se poate aplica astfel formula $F(X)=y$.

Structura clasică a unui sistem fuzzy clasic este compusă din patru componente de bază: fuzificator, reguli, motor de inferență, defuzificator. O dată ce regulile au fost stabilite, un sistem fuzzy poate fi privit ca un proces care funcționează după principiul intrare

– prelucrare – ieșire.

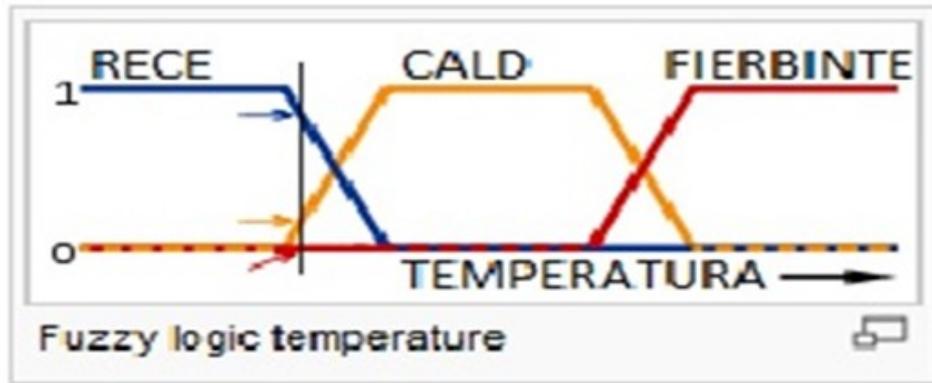
Fuzificatorul are rolul de a transpune exprimările numerice în seturi fuzzy, necesare pentru activarea regulilor, care au asociate valorilor lingvistice seturi fuzzy corespunzătoare (codificarea).

Motorul de inferență aplică o transpunere a setului de reguli în seturi fuzzy (prelucrare, conform unor reguli/proceduri prestabilite).

În majoritatea aplicațiilor este necesară transformarea reciprocă din seturi fuzzy în valori numerice, sarcină pe care o are *defuzificatorul* (decodificarea).

Aplicație:

Precizie și semnificație în lumea reală

“Pe măsură ce crește complexitatea, formulările precise pierd din înțeles și formulările pline de înțeles pierd din precizie.” – Lotfi Zadeh

“Precizia nu este realitate (adevăr).” – Henri Matisse

“Cred că nimic nu este adevăr necondiționat și astfel mă împotrivesc oricărei afirmații de adevăr deplin și oricărei persoane care o face.” – H. L. Mencken

“Atâta vreme cât legile matematicii se referă la realitate, ele nu sunt sigure. Și atâta vreme cât sunt sigure, ele nu se referă la realitate.” – Albert Einstein

Ce înseamnă precizie și semnificație în lumea reală? De exemplu, o greutate este gata să strivească un om și colegul său de muncă îi atrage atenția:

„O greutate de 1500 kg se apropie de capul tău cu viteza de 45,3 m/s” → aceasta este precizie.

„Ferește-te! Dă-te la o parte! Fugi” → aceasta este semnificație.

Perle ale înțelepciunii populare:

“Nu vede pădurea din cauza copacilor”

„Scump la târâțe și ieftin la faină”

Paternitatea logicii fuzzy - Lotfi Zadeh (1921–2017)

Gloria de a fi considerat “părintele logicii fuzzy” îi revine lui Lotfi Zadeh de la Universitatea Berkeley din California (USA), în urma publicării articolului “Mulțimi fuzzy” în revista “Information and Control”, în anul 1965. În 1991 la Tokyo, Zadeh spune că editorul din acea vreme al revistei i-a confirmat ceea ce presupunea și el și anume că articolul a fost publicat numai pentru că Zadeh era un membru al colectivului de redacție.

“Motivul pentru care am ales cuvântul fuzzy, subliniază însuși Zadeh, este că ceea ce am avut în minte sunt clasele care nu au granițe precis delimitate”. “Logica fuzzy nu este exact genul de termen pe care l-ați folosi în literatura științifică [...]. Mă gândesc că termenul a provocat anumite controverse. Dar controversa servește unui scop util dând subiectului o mai mare vizibilitate”. “Unii oameni se împotrivesc logicii fuzzy chiar dacă nu știu ce este, numai din cauza numelui. Dar ca și cu orice altceva, odată cu trecerea timpului, numele devin mai puțin importante.”

De ce să utilizăm logica fuzzy?

- Este ușor de înțeles și utilizat (intuitivă, concepte matematice simple)
- Se bazează pe limbajul natural
- Poate utiliza cunoștințele experților (experiența acumulată)
- Este flexibilă
- Este tolerantă la date imprecise
- Poate modela funcții complexe cu nivel ridicat de precizie
- Poate fi combinată cu tehnici convenționale de control

Nu utilizăm logica fuzzy dacă:

- deja există o soluție simplă
- există controlere care funcționează foarte bine
- nu este convenabilă din diverse alte motive

Logica fuzzy - codificarea bunului simț • utilizați bunul simț la implementare și (probabil) veți lua cele mai bune decizii.

Surse:

- www.mpt.upt.ro/doc/curs/gp/Sisteme_inteligente_in.../Sisteme_Fuzzy_cap2.pdf
- www.bel.utcluj.ro/dce/didactic/tice/04_SistemeFuzzy_SISO.pdf

Texte selectate și comentate:
Prof. dr. Olimpia Mateescu, CCD București

Limbă și comunicare

Textul și imaginea în realizarea obiectivelor școlii

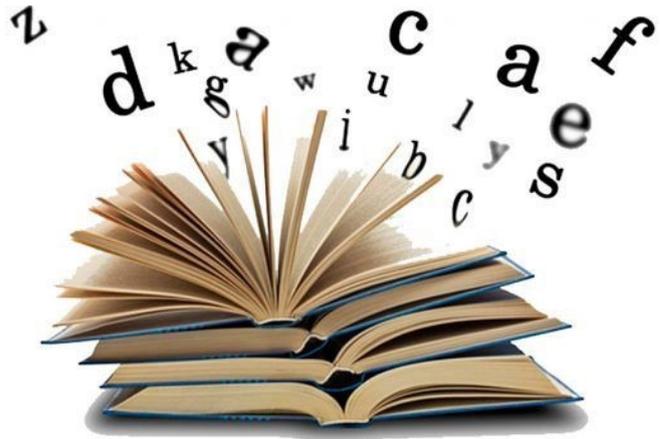
Importanța textului și a imaginii în scrierea creativă la clasele gimnaziale are ca finalitate optimizarea procesului de *citire și interpretare* a unui tablou, prin sensibilizarea elevilor și dezvoltarea atitudinii critice a acestora.

Trăim într-o lume în care nu mai primează cuvântul, ci imaginea, impresie ce se naște din experiența fiecăruia dintre noi – petrecerea unui timp îndelungat în fața televizorului sau a calculatorului oferă o altă perspectivă asupra lumii, precum și invers – dar și dintr-o diferență obiectivă între texte și imagini. Textele sunt la îndemână, dar decizia de a le citi ne aparține; imaginile, dimpotrivă, ne asaltează, nu le putem refuza pentru că ele constituie o informație fundamentală despre lumea externă cotidiană. A nu vedea lumea înseamnă a fi orb, a nu citi texte înseamnă a fi doar ignorant. Omul se poate orienta ca turist într-o țară a cărei limbă nu o cunoaște, fără să citească textele acesteia, dar nu se poate orienta închizând ochii.

Caracteristicile unei imagini diferă, printre altele, și în funcție de cromatică, de claritate, de capacitățile cognitive ale elevului, de starea sa emoțională, de sensibilitate, de vârstă. Consider că atenția și interesul elevului trebuie dirijate și educate pentru a se putea focaliza pe cât mai multe detalii. Astfel, lucrarea vine atât în sprijinul profesorului, cât și al elevului, oferind instrumente de operare în exprimarea impresiilor create de o imagine, construind drumul de la imagine către text.

Când citește, elevul își imaginează cum arată personajele, locurile în care se desfășoară acțiunea sau peisajele descrise. Uneori chiar îl ajută să deseneze ceea ce vede cu ochii minții sau să creioneze prin cuvinte ceea ce vede.

Pentru exprimarea nuanțată a impresiilor create de o imagine este necesară capacitatea de producere a imaginilor artistice și a figurilor de stil, determinată de o bună înțelegere și însușire a acestora la nivel teoretic. Tehnica interogativă este de asemenea foarte

importantă, întrebările productive ale profesorului sau chiar ale elevului ajutând la orientarea atenției și la ordonarea detaliilor semnificative.

Programa de limba și literatura română pentru Evaluarea Națională vizează și evaluarea competenței de „exprimare scrisă, respectiv de utilizare corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare și în scopuri diverse”, la sfârșitul clasei a VIII-a elevii urmând să fie capabili: să evidențieze trăsăturile unui peisaj, obiect, persoană, într-o descriere de tip tablou sau portret; să redacteze texte cu scopuri și destinații diverse, adaptându-le la comunicarea concretă; să redacteze compuneri având ca suport o fotografie artistică, un tablou, o temă, pe baza unui plan conceput de ei.

Pe parcursul anilor de studiu, elevul se obișnuiește cu scrierea diverselor texte, respectând anumite condiții de redactare impuse, în funcție de vârstă, într-un mod corect și lizibil. Redactarea unui text scris este, pentru elev, o provocare, un prilej de căutări și descoperiri. Aici intervine rolul decisiv al școlii, de a facilita achiziția competențelor discursive. Dezvoltarea acestor deprinderi necesită însă timp și perseverență, realizându-se treptat, progresiv, întâi prin crearea unor faze scurte, a unor secvențe, apoi a unor texte ample, complexe.

Prof. Adriana Sandu
Școala Gimnazială Nr. 119

Eseu argumentativ: Rolul bibliotecarului în stimularea lecturii elevilor noii generații digitale

Cursul **Inițiere în Biblioteconomie. Organizarea și funcționarea bibliotecilor școlare** este unul cu tradiție la Casa Corpului Didactic București, dându-le posibilitatea absolvenților să ocupe, pe perioadă determinată, conform legislației în vigoare, un post vacant de bibliotecar școlar. Pentru evaluarea finală, cursanții au avut de pregătit un eseu argumentativ, având ca temă Rolul bibliotecarului în stimularea lecturii elevilor noii generații digitale.

Vă prezentăm mai jos eseuul doamnei Simona Coconete, cursanta noastră, care a realizat o comparație argumentată între beneficiile lecturii tradiționale, pe suport letric și cea în mediul virtual și a propus mai multe tipuri de activități care s-ar putea desfășura în biblioteca școlară.

Există doar unul sau se regăsesc mai multe cuvinte cheie în acest titlu ce presupune din punctul meu de vedere un exercițiu laborios de iscodire a minții, dar și dificil în contextul lipsei unei experiențe anterioare de care să mă agăț și care să faciliteze “nașterea” acestui eseu?

Bibliotecar Stimulare Lectura Elevi Digital

Îmi stăruie în minte doleanță principala de care ar trebui să ținem cont la întocmirea acestui eseu și anume aceea de a înșira propriile noastre idei referitoare la cum îi putem ajuta și încuraja pe elevi să pășească cu încredere și chiar entuziasm pe calea lecturii și implicit a cunoașterii. Nimic nu-i nou sub soare, așa că nu aș putea să delimitiez foarte clar care-mi sunt propriile gânduri și idei și pe care mi le-am impropriat involuntar, deci simt că trișez nerespectând cerința eseului, apărând astfel nevoia acestei “confesiuni”.

Disecând acest titlu, cu certitudine aș putea spune că centrarea se face pe elevi, așa că simbolistica cuvintelor ce alcătuiesc restul acestui titlu se subordonează și ajută în devenirea elevilor.

Cine este bibliotecarul? Este probabil mai mult decât cea persoana care intermediază întâlnirea elevilor cu cărțile, așa ca prin prezenta sa, prin felul său de a fi poate să atragă copiii. Un zâmbet cald, o vorbă bună, disponibilitatea, plăcerea de a comunica și o relație bazată pe afectivitate și empatie poate să ajute un copil să dorească să se reîntoarcă într-o bibliotecă, poate să îi dea curaj să ceară cărți care să îl ajute să găsească inclusiv răspunsul la marile întrebări ale vieții. Așa că magnetismul bibliotecarului poate contribui la stimularea lecturii elevilor, binecunoscut fiind

faptul că omul sfințește locul. Făcând o analogie, se știe că mulți elevi au avut un traiect bun, crescător printr-o întâlnire benefică cu un profesor pe care l-au plăcut în așa măsura încât, de dragul lui, au ajuns să învețe foarte bine la acea materie. Deși e complicat și nerealist de judecat în termeni de compatibilitate între bibliotecar și fiecare elev, cred totuși că felul plăcut de a fi al bibliotecarului ar putea constitui o premisă a unei relații trainice între cei doi. Dacă bibliotecarul este autentic în deschiderea și dragul său față de copii, aceștia, folosindu-se parcă de un “radar incorporat”, îl simt și ajung să se deschidă și să se lase mai ușor modelați de către o persoană în care au încredere și pe care o plac.

Lectura poate fi un dascăl fără haină de carne și oase, unul subtil, indirect, un prieten, o sursă de inspirație... Este indubitabil benefică și numeroase studii întreprinse până acum, au relevant faptul că ajută la dezvoltarea creierului, la dezvoltarea socio-emoțională, contribuind la succesul cititorilor în viață. Prin lectură, avem posibilitatea de a experimenta o paletă largă de emoții, identificând-ne cu personajul, cu trăirile lui, dar avem totuși posibilitatea de a ne sustrage oricând dorim din zona ficțiunii și de a ne reconecta la realitate. Lectura poate avea și rol anti-stres sau chiar anti-îmbătrânire, în special atunci când ne transpunem în pielea unor personaje și evadăm dintr-un cotidian apăsător. Copiii se pot transforma prin intermediul lecturii în eroi temerari, colorând-și existența și mai mult.

Era digitală este o eră controversată în accepțiunea mea. Mă bucur de avantajele tehnologiei, dar încerc să o folosesc cu moderație, conștientă fiind de efectele nocive pe termen lung ale expunerii prelungite la tv, la jocuri pe calculator, la telefoane, tablete și alte gadgeturi. Așa că susțin cititul făcut în mod clasic, pe suport de hârtie, suportul electronic fiind binevenit și dublând-l pe cel clasic, fără însă a-l înlocui aproape cu desăvârșire pe cel dintâi. Cu riscul de a avea o atitudine perimată, recunosc că și acum îmi stăruie în memoria afectivă desfătarea pe care simțul meu olfactiv o trăia la întâlnirea cu o nouă carte. A rămas nostalgia cărților mirosite cândva, și cred că aș îndrăzni un gest straniu, acela de a prezenta cărțile noi (oricât de puține ar fi într-o bibliotecă) ca pe niște “prăjituri” ce lasă dăre de miros, așteptând să fie “degustate” cu ochii, cu nările, cu degetele, cartea ajungând să fie inițial o experiență senzorială ce precede experiența cognitivă. Se impune o adaptare la noile condiții, astfel încât și elevii noii generații digitale să aibă acces la informație pe suportul pe care îl preferă în mod preponderent (electronic), totuși străduind-ne ca lectura din cărți pe suport hard să nu rămână doar o relicvă și poate pe viitor un remediu la “detoxifierea digitală”. Ideală ar fi o folosire judicioasă a celor două.

Elevii sunt în centrul activității noastre. Îi putem cunoaște? Cum am putea face o mică incursiune în mintea lor? Ce își doresc? La mințile, la inimile, la sufletele lor dorim să ajungem. Avem nevoie să ne aplecam asupra lor cu un soi de inocență, de sinceritate nedisimulată care își găsește ecoul în ei. Vor să comunice, vor să se comunice? Legat de această modalitate de a se “deșerta” pe sine, stimulăm lectura prin propunerea unui jurnal sau a scrierii unei cărți, a unei cărți a clasei de exemplu. Fiecare poate scrie despre sine și se revelează în măsura în care își dorește. Pot adăuga și fotografiile. Poveștile se pot întrepătrunde. Sau ar putea să fie câte o carte individuală pe care să o scrie fiecare de când a descifrat buchile. Ce le place, ce au sim-

țit uneori, ce au învățat, ce i-a marcat? La finele școlii, ar fi probabil bucuroși de întâlnirea cu ei surprinsă în ani.

Stimularea în sensul acesta ar putea veni și după **întâlnirea cu un story teller, facilitată de bibliotecar**. Organizarea unui curs de story telling care să implice în mod dinamic elevii în arta de a făuri cu mintea lor o poveste, poate chiar la momentul explicitării tehnicilor implicate, parcurgând ei înșiși asemenea personajelor un traseu inițiativ, poate fi o modalitate inedită de a-i atrage pe elevi, de a le crește stima de sine și de a-i conștientiza că, dincolo de resursele imaginației de care dispun și ce pot sta la baza plămuirii unei frumoase povești fictive, și viața pe care o trăiesc poate fi izvor de inspirație și că fiecare dintre ei este protagonistul, dar și autorul minunatului roman, intitulat “viața” lor.

La bibliotecă ar putea fi de fapt invitate persoane cât mai diverse și cu povești de viață inspiraționale pentru ei, care să aibă impact asupra lor și care să îi pună pe gânduri cu privire la alegerile pe care le fac.

Dacă școala nu are un psiholog, pentru elevii mai mari ar putea fi invitat la bibliotecă un psiholog care să le aplice niște teste vocaționale, ajutându-i să-și conștientizeze propriile aptitudini, pentru a lua cea mai potrivită alegere legată de meseria pe care și-o doresc.

Am putea avea un “cuvânt al zilei” cu explicația înțelesului său, care să plece din bibliotecă și să fie “trâmbițat” în ziua respectivă, contribuindu-se astfel la dezvoltarea vocabularului. Un elev care ar împrumuta o carte în ziua precedentă, ar putea să îl stabilească. S-ar simți important că tocmai el l-a generat și răspândit.

Se poate organiza o expoziție cu fotografii făcute de ei, tema fiind inspirată dintr-o carte propusă spre lectură, sub forma reprezentării vizuale a unor concepte sau personaje sau stări. (în funcție de vârsta lor) Toate lucrările participante, se atarnă pe o sfoară cu cârlige colorate, realizându-se un cer vesel și colorat al bibliotecii. Se poate alege și varianta însoțirii imaginilor de către un citat preferat, aferent temei propuse.

Legat tot de decorarea spațiului bibliotecii, dacă se permite, se poate picta conturul unui om, ce ar putea fi umplut cu citate pe care elevii le îndrăgesc și care îi definesc, fiind astfel invitați să se gândească la sine și la cum pot exprima esența lor concis în câteva cuvinte ce nu le aparțin, dar în care se regăsesc și ce devin cumva semnăturile lor la nivel mural.

Arta dramatică prin complexitatea ei, prin profunzime, prin aerul jovial sau prin dramatism îi poate atrage pe copii în mod ocolitor spre literatură, fiind nevoiți să învețe scenariul, bazat pe o anumită operă, ce ar trebui să le fie cunoscută.

Pentru cei mici se poate recurge la teatrul de umbre organizat în bibliotecă, în scenă fiind puse povești cunoscute ce au fost de exemplu modificate. Li se cere copiilor în prealabil să cunoască povestea ce se va pune în scenă (ar putea fi citită lor de către bibliotecar) și cei care identifică mai iute mai multe “deraieri” de la firul narativ original, ar câștiga...nu doar prin faptul că au fost nevoiți să fie cât se poate de atenți și și-au exersat concentrarea, ci și admirația tuturor și poate un mic premiu sau o diplomă.

S-ar putea crea un club de lectură în cadrul căruia elevii să vorbească despre ceea ce le place, ce au mai citit, ce au mai văzut, să asculte chiar și muzica pe care să o pro-

pună ei, să se consume ceai într-o atmosferă intimă, destinsă, care să tindă spre o mică comuniune cu iz artistic poate, și care să-i facă să dorească să se reîntoarcă în bibliotecă și să împrumute cărți recomandate de colegii lor, pe marginea cărora să discute.

Am putea alege în cadrul bibliotecii lunar o carte pe care să o dezbatem. De exemplu, în cazul unei cărți legate de bunele maniere, să facem ceva practic, cum ar fi aranjarea mesei, să punem în scenă un scenariu legat de diferite contexte actuale pe care le trăiesc elevii. Tot în cadrul bibliotecii, interesant ar fi de implicat și părinții la anumite prezentări de carte (pe care ei și le aleg) și pe care să le facă perechea copil-părinte. Se mizează pe faptul că părinții sunt adevărate modele pentru copii și că ei insuflă copiilor gustul pentru lectură, punând temelia devenirii lor. A citi împreună cu părintele tău sau separat o carte despre care vorbești acasă pregătindu-te împreună cu al tău părinte să o prezinți în fața celorlalți este sinonim cu a petrece timp de calitate.

La bibliotecă, elevii ar putea găsi sprijin în întocmirea unui CV, a unei scrisori de intenție și a altor documente utile în viață.

O provocare ce ține de citit și care ar implica numărul de cărți citite, ar putea fi recompensată simbolic, prin crearea unei “elite” a devoratorilor de lectură. S-ar putea organiza un concurs bazat pe extragerea unor citate din opere ce fac parte dintr-o bibliografie stabilită anterior. O altă variantă ar fi să lucreze în echipe și să rezolve asemenea unor detectivi un soi de puzzle, o căutare bazată pe citate din cărți citite și stabilite anterior de comun acord.

O carte trimite la alta, un citat îți dă un indiciu cu privire la locul unde se află următorul citat până la aflarea deznodământului.

Dacă biblioteca dispune de dotarea necesară, s-ar putea organiza vizionarea unor documentare legate de multe zone de interes (natura, viață, geografie, istorie, științe, literatură, medicină etc.). Imaginile-s grăitoare când vine vorba despre frumuseți ale naturii, despre cum funcționează anumite lucruri, ființe

sau oameni, povești ale unor oameni iluștri ar putea, de asemenea, impresiona; materialele care ar putea avea însemnătate pentru elevi ar fi cât se poate de multe și de variate.

Da, cuvântul cheie din titlu care se regăsește și ulterior este “elevi”, despre “cheile” propuse în vederea stimulării lor înspre lectură, nu-mi rămâne să spun decât că, oricât de anapoda ar fi, aș dori să le testez cândva!

Simona Coconete

**Formatori,
Laura Rudeanu, Marilena Huiu
CCD București**

Învățământ preșcolar

Creativitate și implicare în învățământul preșcolar

Din ce în ce mai des, noi, cadrele didactice din învățământul preșcolar ne punem întrebarea: **cum putem încuraja creativitatea copiilor cu care lucrăm la grădiniță?** Iată câteva modalități prin care putem face acest lucru:

- Oferă-i ocazia copilului de a **aprofunda domeniile** care îl interesează. Asimilând informații noi despre lucrurile care îi plac, va dispune de mai multe cunoștințe pornind de la care să ajungă la idei noi, creative. Dacă cel mic încă nu este pasionat în mod special de un anumit domeniu, ajută-l să descopere ce îi place să facă sau să învețe.
- Încurajează-l să **abordeze învățarea în manieră creative**: folosirea unor materiale neconvenționale, găsirea unor asocieri inedite între conceptele pe care le are de învățat,

inventarea unor tehnici personale de memorizare sau a jocurilor pentru memorie îl vor ajuta pe copil să vadă învățarea ca pe ceva plăcut și, în plus, îi va crea obișnuința de a privi toate sarcinile dintr-un punct de vedere inedit.

- **„Cum altfel am putea face acest lucru?”** Aceasta este întrebarea pe care o poți adresa copiilor cu care lucrezi, cât mai des, în situațiile cotidiene sau atunci când trebuie să luați decizii importante.
- **Inițiază-l în artele plastice.** Activitățile plastice sunt perfecte pentru a stimula creativitatea copilului. Chiar dacă nu dispune de ceea ce numim în general „talent”, pictura, desenul, sculptura sau fotografia sunt activități care îl pun pe copil în postură de a crea ceva nou sau de a privi lucrurile dintr-o perspectivă diferită.

Și pentru că activitățile artistico-plastice sunt foarte îndrăgite de copii, în luna mai, la Grădinița nr. 218 din sectorul 6 al Municipiului București, am organizat împreună cu Anca Miclea, reprezentantul firmei Karl Kreul în România, workshopul cu tema "Mozaic, ateliere de bune practici", pentru a învăța noi tehnici de lucru în vederea stimulării creativității atât la adulți cât și la copii. La atelier au participat dna Lazlo Ioana, inspectorul de specialitate pentru învățământul preșcolar de la sectorul 6, , directori de grădinițe din

sectorul 6 și toate cadrele didactice din grădinița respective.

Dna director a Grădiniței nr. 218, Popa Carmen, a asigurat spațiul necesar unde, colegile noastre au învățat două tehnici noi, și anume **tehnica șervețelului** cu ajutorul căreia au fost realizate suporturi pentru creioane și **dactilopictura pe suport textil** prin care au fost realizate șacoșe individuale.

Lăsăm pozele să prezinte entuziasmul colegelor și lucrările realizate.

Silvia Borțeanu,
Prof. metodist CCD București

Familia, resurse și responsabilități într-o lume în schimbare

De Ziua Internațională a Familiei, la **Grădinița Înșir'te Mărgărite** are loc, în fiecare an, o sesiune de comunicări și expoziții cu desenele copiilor în cadrul Proiectului educațional „Familia, resurse și responsabilități într-o lume în schimbare”. Astfel, în luna mai, a fost organizat în colaborare cu Casa Corpului Didactic București, Simpozionul „Familia, resurse și responsabilități într-o lume în schimbare” având ca scop informarea și protejarea familiei.

În proiect s-au înscris și au participat 36 cadre didactice de la grădinițele și școlile din sectoarele 4, 5 și 6, aproximativ 210 copii, 10 grupe de preșcolari, alături fiind d-na Silvia Borțeanu, reprezentant CCD București și d-na Lucreția Băluță, reprezentant UNESCO. În derularea activităților au fost implicați și părinții copiilor, prin participarea la unele dintre activități, sprijin pentru achiziționarea celor necesare organizării și desfășurării activităților. Dialogul permanent care se naște în derularea activităților propuse între cadre didactice, preșcolari și membri ai comunității locale nu este un simplu act de comunicare, ci de cunoaștere și căutare de soluții la problemele ridicate. Pentru rezolvarea acestor probleme, am colaborat toți cei implicați în acest proiect.

Activitățile stabilite în cadrul proiectului au fost monitorizate de către d-na directoare **Georgeta Burlacu** de la **Grădinița Înșir'te Mărgărite** și d-na **Teodora Păun**, profesor metodist **CCD București**. S-au întocmit portofolii cu fotografii de la activitățile desfășurate de către toți realizatorii proiectului. În unitatea noastră a fost expus într-un spațiu cât mai accesibil pentru părinți și copii un panou cu fotografii din cadrul activităților desfășurate.

Au fost întocmite rapoarte de evaluare pentru activitățile desfășurate, portofoliul simpozionului, album cu fotografii, expoziție cu lucrările copiilor, iar copiii și cadrele didactice au primit diplome de participare în proiect. A fost realizată o prezentare PowerPoint cu aspecte de la toate activitățile simpozionului.

Prin acțiunile propuse în cadrul acestui simpozion educațional părinții au fost captați să participe ca parteneri în procesul educativ, având acces astfel la informații despre valorile promovate în instituțiile specializate în educația celor mici, formându-i ca beneficiari direcți ai achizițiilor de ordin educațional al propriilor copii.

Participarea activă la actul învățării duce la creșterea gradului de implicare și responsabilitate din partea părinților în adoptarea deciziilor, în recunoașterea și valorificarea informațiilor despre copii. Prin acțiuni practice concrete părinții vor înțelege importanța colaborării cu grădinița, cu educatoarele, formându-și astfel deprinderea de a se interesa și a sprijini activitățile

pe care copilul le desfășoară în grădiniță, se vor implica mai activ în derularea lor, îmbunătățindu-și astfel relația copil – părinte – grădiniță.

Educatoarele au reușit să transmită mesajul lor către părinți, cât și să-i stimuleze în a acorda mai multă importanță propriei familii. De altfel și educatoarele au avut posibilitatea de a se documenta și informa astfel în vederea îmbunătățirii procesului instructiv-educativ din grădiniță.

Prof. Georgeta Burlacu, director
Prof. Sorina Alexandru
Grădinița "Înșir' te Măgărite"

Jocul – metodă de învățare la vârsta timpurie

Jocul pentru copii reprezintă o activitate serioasă, căci jocul nu este doar o simplă distracție, ci prin joc copilul încearcă fie transpunerea, fie transformarea lumii ce-l înconjoară. De aceea, *de cele mai multe ori când întrerupi jocul copilului, acesta va reacționa la fel ca un adult care este deranjat de la o muncă deosebit de importantă*. Jocul oferă copilului prilejuri de a trăi experiențe personale memorabile, descoperind lumea și viața într-un mod plăcut și atractiv.

Scopul lucrării este de a viza dezvoltarea copiilor într-o manieră stimulativă în care procesele intelectuale și socio-emoționale se pot integra armonios cu implicarea adultului. Jocul, fiind o activitate atât de plăcută pentru copii, adultul trebuie să devină un partener de joacă plăcut și priceput. Prin exemplele de jocuri (Găsește desenul, Copacul adoptat, Micul detectiv, De la mic la mare, Urmărirea fotografiei, Dați timpul înapoi) vrem să evidențiem o atitudine, o stare de spirit colorată, bazată pe imaginație, creativitate, nu pe material, jucării sofisticate.

Jocul este vital pentru relația părinte-copil, dar și pentru relația dintre un adult și copilul pe care îl are în grijă. Beneficiile jocului sunt de ambele părți, căci din experiență ambele părți vor descoperi avantajele

jocului. Jocul aduce cu el o stare de spirit aparte, pe care n-o regăsești în nici o altă activitate.

Aspecte generale despre joc

Ne amintim adesea de perioada copilăriei când cea mai mare parte a timpului era alocată jocului; joc de orice fel, singuri sau cu parteneri. Credeam că așa cum părinții merg la serviciu, jocul este responsabilitatea copiilor și trebuie ca noi adulții să nu neglijăm această activitate indiferent că suntem bolnavi, plictisiți sau că nu am mâncat încă. Dacă petreci o zi întreagă cu un copil vei observa că toată ziua el este ocupat cu jocuri, trecând de la un joc la altul. Deși mulți știu că activitatea de bază pentru copii este joaca, puțini consideră că aceasta este importantă pentru dezvoltarea lor.

Joaca este o activitate importantă pentru dezvoltarea socială, mentală și fizică a copilului. Jocurile educaționale sunt importante pentru că îl mențin pe cel mic într-o continuă stare de învățare. Copiii cresc și își sensibilizează simțurile, își întăresc mușchii, își coordonează văzul sau încearcă să își controleze corpul prin joacă. Ei descoperă lumea și pe ei înșiși prin jocuri. Își dezvoltă noi aptitudini și devin tot mai competenți în ceea ce privesc capacitățile cognitive, sociale, emoționale, motorii, fizice și lingvistice.

Importanța jocului pentru copil

Importanța jocului în educarea copilului a fost sesizată încă din antichitate. Aristotel și Platon vorbesc în scrierile lor despre valoarea educativă a jocului pentru copii, dar și despre necesitatea implicării adulților în desfășurarea lui.

Implicarea adulților este diferită în funcție de tipul de joc și de vârsta copilului. Este demonstrat că nu mulțimea jucăriilor și varietatea lor face copilul fericit, ci timpul activ alocat de părinți/ educatori jocului alături de copil. De multe ori copilul se joacă cu anumite obiecte pe care imaginația lui le transformă în jucării. Acest lucru nu înseamnă că nu contează ce jucării se oferă copilului, ci mai mult faptul că activitatea de joc primește forță prin participarea activă a unor adulți.

Jucăriile sunt importante, dar nu pot fi indispensabile. Dacă atmosfera de joacă este plăcută orice se poate transforma în obiect de joacă. Dacă lipsește atmosfera propice jocului (relaxare, voie bună, destindere, bucurie), nici o jucărie, oricât ar fi ea de scumpă și sofisticată, nu contribuie la starea de bine a copilului și cu atât mai puțin la formarea și dezvoltarea lui.

Timpul destinat jocului alături de copil poate fi fructificat la maximum dincolo de obiectivul jocului și de petrecerea unui timp de calitate împreună (un

timp de joacă limitat dedicat exclusiv copilului este mai important decât timpul nelimitat în care adultul este în preajma copilului doar fizic, sau și mai rău încearcă să educe prin observații). În timpul jocului copilul poate fi motivat, încurajat, apreciat, învățat să reacționeze, să aștepte, să respecte reguli, în timp ce adultul îl ghidează eficient, îl ajută să se descurce singur, să aibă inițiativă, să ia decizii, îi solicită, îi incită curiozitatea, îi face copilăria mai frumoasă, mai bogată în impresii, emoții pozitive, trăiri, experiențe. (L. Cohen, 2012)

Atitudinea pozitivă, zâmbetul generat de voia bună și de statutul de partener de joc sunt în sprijinul adultului pentru a transmite diferite mesaje care ajung mai bine în sufletul și mintea copilului. Pentru toți cei implicați în educarea copiilor, nu este indicat să adoptăm o atitudine pasivă cu privire la dezvoltarea mentală a copilului și să așteptăm să evolueze singur. Îmbogățirea proceselor spontane și naturale ale inteligenței nu poate decât să-i stimuleze potențialul și să-i dezvolte dorința de a experimenta, de a învăța. Trebuie să-l orientăm pe copil să fie creativ, să-și folosească istețimea minții. Educația timpurie văzută în această manieră nu vizează <fabricarea> supercopiilor, ci dezvoltarea copiilor într-o ambianță stimulativă, în care procesele intelectuale se pot integra armonios.

Metode de cercetare - exemple de bună practică

Jocurile pe care noi dorim să le recomandăm sunt la îndemâna oricărui adult. Unii adulți nu știu cum să facă să transforme până și drumul de la grădiniță spre casă într-o joacă plăcută și instructivă. Pentru alții, jocul este ceva ce se poate învăța, sau de care își poate aduce cu plăcere aminte. Adulții care își amintesc de jocurile copilăriei lor, de ceea ce găseau ei interesant și amuzant vor găsi cu siguranță soluții de a petrece timp

de calitate, de a se juca cu copiii. În cadrul parteneriatelor cu părinții cadrele didactice își propun să îi învețe pe părinți jocurile de la clasă spre a le putea juca împreună cu micuții și acasă.

Pentru desfășurarea acestor jocuri nu e nevoie neapărat de jucării deosebite, nu e nevoie să avem toți lego, puzzle, uneori e de ajuns să mototolim o hârtie și să facem din ea o mingiuță. Noi vrem să facem referire la o anumită atitudine, la o anumită stare de spirit fără de care jocul nu are culoare.

Dat fiind că jocul este o activitate atât de complexă și de importantă pentru copil, adultul trebuie să știe cum să-i devină partener de joacă plăcut și priceput. Astfel:

- ◆ lăsați-vă haina de adult deoparte, lăsați-l pe copil să conducă jocul deoarece nu veți avea haz și îl veți timora;
- ◆ amuzați-vă cu tot sufletul și fiți amuzant;

- ◆ entuziasmați-vă ca și el, bateți din palme, râdeți, cântați, discutați cu personaje imaginare, beți ceaiul imaginar din cănuțe minuscule;
- ◆ lăsați copilul să preia inițiative și rugați-l să vă explice el regulile jocului deoarece îi va face plăcere să vă conducă și va deveni din ce în ce mai dezinvolt;
- ◆ înlocuiți expresia ``așa ceva nu există`` cu expresia „hai să mai încercăm o dată``
- ◆ vă sfătuim să nu uitați că în lumea specială a jocului în care v-a acceptat, sunteți doar invitați și trebuia să intrați în jocul imaginației lui, nu-l dezamăgiți stăruind să rămâneți în realitate.

JOCUL „URMĂRIREA FOTOGRAFIEI” – Alegeți o fotografie dintr-un ziar sau o revistă, de preferință cu un decor destul de încărcat sau cu numeroase detalii. Jocul constă în căutarea unui număr cât mai mare posibil de obiecte care prezintă o caracteristică comună. De exemplu, cel mai mare număr de obiecte din lemn, ori cel mai mare număr de obiecte de formă pătrată, sau de obiecte ce pot fi umplute cu ceva. Adultul este cel care alege criteriul și i-l propune copilului, în funcție de conținutul fotografiei.``

JOCUL „COPACUL ADOPTAT” – Există cu siguranță, aproape de grădiniță sau de casă, un copac destul de mare. Stabiliți cu copilul, de preferință spre sfârșitul iernii, ca acest copac să devină unul dintre prietenii lui. Dați-i un nume împreună, mergeți regulat să-l vedeți, propuneți-i copilului să-l deseneze. La întoarcerea acasă, sau la grădiniță, povestiți despre ceea ce ați văzut. Aceasta vă va da ocazia să observați schimbările copacului pe măsură ce timpul trece, anotimpurile se succed, creșterea frunzelor, apariția florilor, în ce ordine apar aceste schimbări.``

JOCUL „MICUL DETECTIV” – Așezați copilul în mijlocul unei camere, săli de grupă și cereți-i să observe bine tot ceea ce-l înconjoară. Apoi spuneți-i să iasă din încăperea și, în timp ce este afară, schimbați un element din decor, fie mutând un obiect de la locul lui, fie făcându-l să dispară. După ce se întoarce în cameră, copilul trebuie să-și dea seama ce s-a schimbat. Dacă îi este greu, puteți să-l ajutați răspunzându-i la câteva întrebări.``

JOCUL „GĂSEȘTE DESENUL” – Luați o carte cu poze sau o revistă și descrieți-i copilului o poză sau un desen ales la întâmplare. De exemplu: „văd un domn cu pălărie neagră, vestă roșie, călare pe un cal negru, pe punctul de a intra într-un râu”. Apoi închideți cartea și dați-o copilului, care trebuie să găsească cât mai repede ilustrația descrisă. Bineînțeles, jocul este cu atât mai dificil, cu cât sunt mai multe desene sau fotografii în carte. Dar puteți, de asemenea, să-l complicați dacă descrieți doar elemente secundare ale desenului. `` (Unitatea de Management al Proiectelor cu Finanțare Externă, 2012)

JOCUL „DE LA MARE LA MIC” – Porniți de la ceva destul de mare sau de complicat pentru a ajunge, treptat, la ceva mic sau simplu. De exemplu: „În grădi-

niță este o bucătărie”. Copilul poate continua: „În bucătărie este un frigider” și tot așa, în frigider ar putea fi un borcan care conține măsline, care conțin sămburi, care au miez. Primul care nu mai are idei va propune un alt punct de plecare. Pentru a vă amuza, nu este obligatoriu să rămâneți în sfera realului, puteți stabili ca orice fantezie să fie acceptată. `` (Unitatea de Management al Proiectelor cu Finanțare Externă, 2012)

Concluzii:

Atunci când copilul nu vrea sau nu poate să se joace, e un semn că cel mic are o suferință afectivă importantă, este trist, deprimat, nu îi mai face plăcere nimic. Jocul este ca un loc de muncă pentru copii, dar ei nu doresc niciodată o zi liberă decât dacă ceva nu e în regulă. Prin joc ne putem apropia de copiii noștri și putem restabili legătura după ce o perioadă am pierdut apropierea. Putem crea o bază de atașament solidă, le putem umple sufletul cu afecțiune și încredere în noi și în viață.

Bibliografie:

- Larousse, 2006, ``Marele dicționar al psihologiei``, București, Editura Trei
- L. Cohen, 2012, ``Rețete de jocuri. De ce și cum să te joci cu copilul tău``, București, Editura Trei
- Unitatea de Management al Proiectelor cu Finanțare Externă, 2012, ``Proiectul privind reforma educației timpurii``, București

prof. Radu Andreea Roxana
prof. Grosu Ruxandra Tatiana
Grădinița Nr. 283

(Continuare din pagina 1)

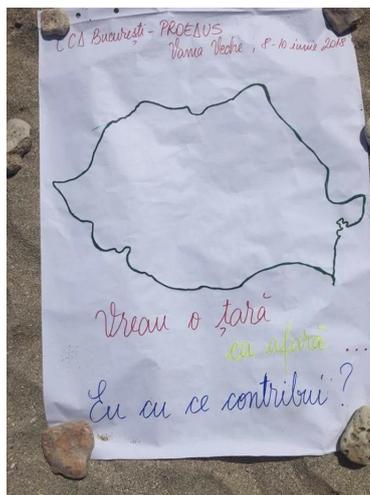
Alegerea locului de desfășurare a avut în vedere atât asigurarea unui spațiu formal (CCD București) în care să se abordeze reperi teoretice, principii și strategii, cât și asigurarea unui spațiu nonformal (litoralul Mării Negre), în care participanții să se detașeze de problemele curente pentru a fi mai receptivi la contextul de învățare pe care organizatorii și formatorii îl vor crea. Interacțiunea participanților în spații și contexte care nu le sunt familiare a sprijinit înțelegerea conceptelor de respectare a valorilor fiecăruia, de acceptare a diferențelor culturale, de asumare a responsabilităților civice.

În cadrul proiectului a fost livrat programul de formare continuă *Celebrând trecutul, investim în viitor*, la care au participat 90 de profesori din învățământul bucureștean (nivel preșcolar/ primar/gimnazial/ liceal, consilieri școlari, formatori CCD). Participanții au fost organizați în șase grupe mixte, astfel încât experiențele profesionale să fie cât mai diverse, iar valoarea adăugată să fie cât mai mare.

În sesiunile de formare au fost abordate teme diverse: *istorie, patriotism, spirit civic, identitatea națională, valori morale, patrimoniul cultural și strategii de valorificare a acestuia, anul european al patrimoniului cultural, atitudini civice, reflectarea critică a știrilor din mass-media, a primi și a lăsa moștenire*, într-o îmbinare echilibrată de formal și nonformal, cu accent pe împărtășirea ideilor și a experiențelor.

Mesajul central al proiectului a fost că școala, prin oamenii ei, are datoria să-i învețe pe elevi cum să gândească, cum să-și organizeze propriile acțiuni în mod rațional, cum să acționeze ca cetățeni și cum să accepte, să valorifice și să-i respecte pe ceilalți. Elevii au nevoie să-și dezvolte aceste abilități care sunt necesare pentru înțelegerea propriilor interese, a intereselor altora și pentru luarea deciziilor.

Prof. metodist Gabriela Bărbulescu, CCD București
Coordonator proiect

Vă urăm să aveți
o vacanță cu
experiențe
frumoase care să vă
bucure mintea și
sufletul!
Vă așteptăm cu noi
proiecte în anul
școlar viitor!

Echipe CCD București

www.ccd-bucuresti.org

CASA CORPULUI DIDACTIC
A MUNICIPIULUI
BUCUREȘTI

Prin tradiție, pentru viitor!

Adresa redacției
Splaiul Independenței Nr. 315 A
Sector 6, București
Telefon: 021.313.49.01
Fax: 021.313.49.27

Adresa de email:
atelier_didactic_bucuresti@yahoo.com

REVISTA ATELIER DIDACTIC

EDIȚIE ON-LINE

ISSN 2501-1901

ISSN-L 1583-6584

ECHIPA DE REDACȚIE A REVISTEI ATELIER DIDACTIC

Director: Gabriel Narcis Vrînceanu
Redactor șef: Laura Rudeanu
Corector: Gabriela Bărbulescu
Publisher online: Iliana Dumitrescu, Alexandru Andi Oprea

*Responsabilitatea pentru conținutul articolelor aparține
în totalitate autorilor.*

Editura Atelier Didactic

Coordonator Editura Atelier Didactic: Laura Rudeanu